Влада-Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 126 (1626) ♦ Четвер, 10 липня 1997 року ♦ Ціна договірна

Олександр ТКАЧЕНКО:
Земля – власність українського народу!

За багато віків на терені України розкорінилося та розрослося древо регулювання земельних відносин. Від прадавніх звичаїв і традицій до «Руської Правди» та універсалів Запорозької Січі, Магдебурзького права і Литовських статутів, Березневих статей Богдана Хмельницького, Конституції Пилипа Орлика, законодавства часів царської Росії і Тимчасового уряду, універсалів і Конституції Центральної Ради України, багатоетапних розробок земельного права за радянської доби і законотворення в наш час. Нині Україна — на величезному законодавчому крутозламі.

Після проголошення Декларації про державний суверенітет України і прийняття нової Конституції України, в яких закріплено права і свободи людини, треба активно реалізовувати ці демократичні завоювання. І чи не найскладнішим та найважчим тепер є їх реалізація у сфері земельних відносин, бо земля — основа існування українського народу, необхідна умова забезпечення національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України. Саме тому у статті 13 Конституції закріплено, що земля є власністю українського народу.

Редакція звернулася до першого заступника Голови Верховної Ради Олександра Ткаченка з проханням висловитися з приводу комплексу земельних проблем.

(Закінчення на 4-5-й стор.).

Задумане в Києві реалізовано у Варшаві

Завершилася варшавська сесія Парламентської Асамблеї Організації з безпеки та співробітництва у Європі (ПА ОБСЄ), в роботі якої брала участь українська делегація на чолі з Головою Верховної Ради Олександром Морозом.

Головний підсумок форуму — прийняття Варшавської декларації ПА ОБСЄ. Вона закликає уряди і парламенти неухильно виконувати взяті зобов'язання, і насамперед у сферах демократизації суспільства, прав людини та свободи особи. Прийнято всі без винятку пункти документа, хоча й не без бурхливих дебатів.

Під час прийняття декларації у розділі, що стосується політичних питань та безпеки, «весь вечір на арені» виступали представники російської делегації. Їхня «турбота» про Білорусь нікого не залишила байдужим: жодне із запропонованих ними на заключному засіданні відхилень пунктів резолюції не пройшло.

(Закінчення на 2-й стор.).

ПОСТАВИЛИ КРАПКУ

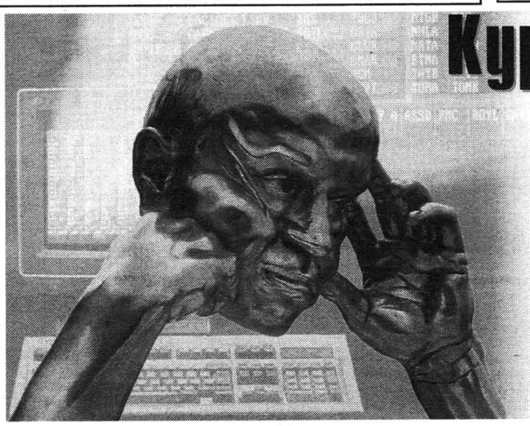
Нижня палата румунського парламенту — Сенат у присутності міністра закордонних справ Румунії Адріана Северина і Надзвичайного та Повноважного Посла України в Румунії Олександра Чалого 7 липня ратифікувала міждержавний базовий українсько-румунський договір. За ратифікацію договору подано 65 голосів, проти — 50, 3 сенатори утрималися, — повідомляє ДІНАУ-Укрінформ.

Палата депутатів парламенту Румунії ратифікувала договір 26 червня більшістю голосів від депутатів, які представляють партії урядової коаліції.

Як зазначив Надзвичайний і Повноважний Посол України в Румунії Олександр Чалий, ратифікацією базового румунсько-українського договору, яка відбулася в Сенаті румунського парламенту, завершено парламентську процедуру в Румунії щодо цієї історичної події.

Курйозні випадки? Ні, капітуляція!

або Чи достатньо захищена наша інтелектуальна власність

Уже звичним стає твердження, що Україну пограбували і продовжують грабувати. Це, на жаль, так. Для більшості наших громадян цей грабунок уявляється лише як вивезення за кордон матеріальних цінностей без відповідного повернення грошей. Одначе, виходячи з того факту, що Україна була і все ще залишається країною з високим рівнем науки і сучасних технологій, та беручи до уваги розрахунки спеціалістів-експертів, котрі вміють наші втрати перевести в мільярди доларів, доводиться констатувати: найбільше пограбована інтелектуальна власність України.

(Закінчення на 14-й стор.).

Врожай-97

Стратегія і тактика кримського хліба

У Криму створено оперативний штаб із забезпечення збирання і заготівлі зерна врожаю 1997 року. Очолив його заступник голови Ради міністрів Криму Федір Снєгірьов. Як повідомив інформаційно-аналітичний центр уряду автономії, на період збирання зернових за кожним районом півострова закріплені відповідальні працівники Ради міністрів. Уряд республіки звернувся до головного управління МВС України в Криму з проханням провести обстеження хлібних масивів і збиральної техніки з метою недопущення пожеж. На автошляхах республіканського і місцевого значення розпочато терміновий ремонт дорожнього покриття, на період жнив державна компанія «Крименерго» забезпечить безперебійну подачу електроенергії на хлібоприймальні пункти, зернотоки і ремонтні майстерні сільськогосподарських підприємств.

(Закінчення на 3-й стор.).

Лист на першу сторінку

А ми хіба не селяни?

Чому паї одержують лише ті, хто працює в колгоспі, та пенсіонери-колгоспники? Ми, вчителі, теж селяни з діда-прадіда. Свого часу школа була додатком до колгоспу, а вчителі мали ділянки для обробітку на колгоспному полі. Крім цього, жодна виборча кампанія не обходилася без нас: ми були лектори, політінформатори, агітатори, активні слухачі політшколи. А наші батьки під час колективізації поздавали до колгоспу все, що мали, по 6—8 гектарів землі, худобу, реманент для обробітку землі, клуні, хліви...

Сьогодні про нас наче забули. А як нам вижити — ні пенсії, ні землі. Просимо до президентського указу про паювання землі зарахувати всіх селян: і вчителів, і медиків.

М. КРАВЧУК,
М. КОЛЕСНИК,
Т. МЕЛЬНИЧУК.

Кодня
Житомирського району
Житомирської області.

«Восток» втікає з-під арешту

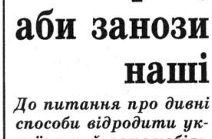
Ця радіограма з Атлантичного океану надійшла одразу за кількома адресами — Президентові України, міністрові рибного господарства, керівництву акціонерної рибодобувної компанії «Антарктика». У радіограмі капітан-директор рибопереробної плавбази «Восток» Анатолій Онощенко повідомляв: «Шановні панове! Як вам відомо, плавбаза «Восток» перебувала під арештом протягом 114 діб. Судновий госпіталь заповнений хворими, в яких гіпертонічні кризи. В одного члена екіпажу інсульт. Я не хочу возити на судні гроби. Життя людей важливіше за будь-які комерційні розборки. Бачачи безперспективність зусиль судновласника щодо звільнення плавбази «Восток» і розуміючи всю міру моєї особистої відповідальності, заради спасіння життя людей я, капітан Онощенко, всупереч рекомендаціям судновласника й оператора в Лас-Пальмасі прийняв рішення вийти з-під арешту марокканських військових властей...».

(Закінчення на 2-й стор.).

Дарма — ярма, аби занози наші

До питання про дивні способи відродити український автомобіль

(Читайте на 12-й стор.).

У номер

ПОРА ВЖЕ Й ЗА РОБОТУ

Як повідомили на брифінгу в МЗС України, 10—11 липня відбудеться офіційний візит в Республіку Вірменія міністра закордонних справ Геннадія Удовенка. Головною метою поїздки буде підготовка до офіційного візиту в Україну Президента Республіки Вірменія, який передбачається 22—23 липня, — повідомляє ДІНАУ-Укрінформ.

Плануються зустрічі міністра закордонних справ України з Президентом Республіки Вірменія Левоном Тер-Петросяном, Головою Національних Зборів (парламенту) Бабкеном Араркцяном, міністром закордонних справ Олександром Арзуманяном.

Проведення консультацій між міністерствами закордонних справ України та Грузії — така мета візиту Геннадія Удовенка (11—12 липня) до дружньої країни. Заплановано зустрічі з Президентом Грузії Едуардом Шеварднадзе, Головою парламенту Зурабом Жванія, міністром закордонних справ Іраклієм Менагарішвілі. Передбачається, що під час візиту буде підписано угоди між урядами двох держав про співробітництво в галузі атестації наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації.

ПРО МАЙБУТНЄ ПОДБАЄМО РАЗОМ

На запрошення міністра оборони України Олександра Кузьмука 11—13 липня відбудеться офіційний візит в нашу державу міністра оборони Сполучених Штатів Америки Уільяма Коуена, — повідомляє ДІНАУ-Укрінформ. Мета візиту — участь в урочистій церемонії закриття військових навчань під кодовою назвою «Спільний сусід», яке проводиться у Львові в рамках програми «Партнерство заради миру».

Як повідомили на брифінгу в МЗС України, під час візиту міністра плануються його зустрічі з Президентом Леонідом Кучмою, Головою Верховної Ради Олександром Морозом, міністром оборони Олександром Кузьмуком, першим заступником міністра закордонних справ Антоном Бутейком. «Європейська безпека в майбутньому» — така тема виступу Уільяма Коуена в Академії Збройних сил України.

«Двійки» — недисциплінованим міністрам

Уряд України ухвалив постанову щодо стану використання бюджетних і небюджетних коштів у 1996-му і 1 кварталі 1997 року Міністерством вугільної промисловості, Міністерством соціального захисту населення, Міністерством зв'язку та Держкомітетом з геології і використання надр.

Кабінет міністрів зазначає, що керівники цих відомств не вживають належних заходів щодо забезпечення ефективного використання бюджетних і небюджетних коштів, допускають численні факти порушення фінансової дисципліни, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

За порушення, що було допущено, оголошено догану міністрові вугільної промисловості Юрію Русанцеву і міністрові зв'язку Дмитру Худолію.

Постанова визначає заходи, що їх мають ужити ці міністерства та відомства з метою зміцнення відомчих контрольно-ревізійних служб, поліпшення бухгалтерського обліку та звітності.

Контроль за виконанням постанови покладено на віце-прем'єр-міністрів, згідно до розподілу їх повноважень, а загальне координування роботи — на віце-прем'єра Сергія Тигипко.

Задумане в Києві реалізовано у Варшаві

(Початок на 1-й стор.).

А представник білоруської делегації «подякував» Росії за те, що вона виступає на форумі як безплатний адвокат, зірвавши аплодисменти більшості учасників форуму. Не пройшов і так бажаний росіянами додаток до пункту, в якому перераховуються міжнародні організації, із котрими передбачена максимальна координація ОБСЄ: в один ряд із НАТО, ЗЄС, ЄС та РЄ депутати Держдуми вимагали поставити і... СНД.

Певного успіху здобула українська делегація в розділі декларації з питань економіки, науки і навколишнього середовища. Шість внесених нею поправок знайшли відображення в основному документі сесії, серед них щодо співробітництва в наданні фінансової допомоги для закриття Чорнобильської атомної станції. На сьогодні засоби масової інформації, так звана четверта влада, мають вирішальний вплив у демократичних процесах на континенті, підкреслюється у Варшавській декларації. Як відзначив, коментуючи підсумки сесії по комітету демократії, прав людини та гуманітарних питань ПА ОБСЄ член Комітету із закордонних справ Верховної Ради Микола Кириченко, у «третьому» комітеті також пройшло багато пропозицій української делегації, причому вони були одними з небагатьох, прийнятих одностайно.

Останній акорд варшавської сесії — вибори керівництва Асамблеї. Її головою залишився Хав'єр Руперес, а на посади його заступників обрано Віллі Вімера (Німеччина), Геннадія Селезньова (Росія), Ірену Липович (Польща), Білла Грехема (Канада) та Клода Естьє (Франція).

Загалом, підсумки ПА ОБСЄ для України можна оцінити як задовільні. Практично всі завдання, які ставилися в Києві, вирішено у Варшаві.

Яна СТАДІЛЬНА.
Варшава — Київ.

Нам запас потрібен

Ранкове засідання 9 липня

Зниження обсягів виробництва електроенергії і неплатежі за її споживання — такий діагноз хвороби в галузі електроенергетики поставили доповідачі міністр енергетики України Юрій Бочкарьов та голова підкомісії Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку Олег Панасовський під час обговорення в парламенті питання про стан електроенергетики та засоби виведення її з кризи. Олег Панасовський, зокрема, наголосив, що галузь не просить допомоги, а лише намагається увійти в ринкові відносини якомога безболісніше. На думку депутата, необхідно легалізувати тіньові капітали й залучити їх до державного сектору економіки, зокрема до розвитку електроенергетики. В бюджеті необхідно передбачити 600 мільйонів гривень на створення сорокаденного запасу палива, що становить 1 млн. тонн мазуту і 5 млн. тонн вугілля. Це завдання може бути реалізовано тільки при виконанні першої умови. Водночас, нарощуючи виробництво електроенергії, необхідно організувати її експорт до країн Центральної Європи. Співдоповідач назвав також і ряд інших заходів, зокрема, внесення змін до законів.

Парламентська хроніка

На початку сесійного дня відбулось голосування з приводу обрання суддів. Потім депутати не могли зареєструватися через протест проти внесення в порядок денний питання про доцільність військових навчань «Сі Бриз-97», ініційованих фракцією комуністів. Останні наполягали на обговоренні цього питання одразу після внесення його до порядку денного. Однак ця пропозиція не була підтримана. Тоді Голова Верховної Ради Олександр Мороз запропонував розглянути це питання як складову концепцію зовнішньої і внутрішньої політики. Саме цей документ має доповідати у парламенті голова Комітету у закордонних справах і зв'язках з СНД Борис Олійник.

Світлана ПИСАРЕНКО.

«ПРОСИМО ВИКЛАСТИ ВЛАСНУ ПОЗИЦІЮ»

Листування з Президентом

23 травня ц. р. у нашій газеті було надруковано депутатське звернення до Президента України Леоніда Кучми «Так можуть вчинити з кожним», в якому йшлося про долю депутата Верховної Ради XII скликання, колишнього директора Донецького державного металургійного заводу Володимира Слєднєва. 259 народних обранців просили главу держави «терміново вжити дійових заходів до підпорядкованих Вам посадових осіб виконавчої влади для відновлення законності стосовно Слєднєва В. П., зокрема незаконного наказу про його звільнення».

Однак замість Леоніда Кучми на депутатське звернення відгукнувся глава адміністрації Президента Євген Кушнарьов. У його відповіді, зокрема, стверджується, що «порушені Вами питання згідно з чинним законодавством можуть бути вирішені тільки в судовому порядку. Судова колегія у цивільних справах Верховного Суду України 21 травня 1997 року прийняла рішення направити позовну заяву В. Слєднєва до Міністерства промисловості на новий розгляд».

25 червня народні депутати Олексій Шеховцов та Владислав Носов підготували депутатський запит на ім'я Президента України. 26 червня сесія Верховної Ради 237 голосами вирішила направити цей запит Леонідові Кучмі.

У ньому сказано:

«Шановний Леоніде Даниловичу!

19 квітня 1997 року до Вас звернулися 259 народних депутатів України, які представляють різні групи і фракції Верховної Ради України, в тому числі майже всі голови комітетів та керівники фракцій і депутатських груп, з проханням вжити дійових заходів для припинення порушень законодавства та ігнорування постанови Верховної Ради посадовими особами виконавчої влади у зв'язку з відмовою поновити на роботі народного депутата України XII скликання Слєднєва Володимира Петровича.

На наше звернення отримано відповідь за підписом Є. Кушнарьова, в якій стверджується, що порушені нами питання згідно із чинним законодавством начебто можуть бути вирішені в судовому порядку.

Очевидно, що це не зовсім точне твердження. Адже будь-яку звільнену особу може поновити на роботі і суд, і керівник, який прийняв рішення про звільнення, без судового рішення, якщо, наприклад, особу звільнено внаслідок помилки щодо її вини або без врахування всіх прав особи, визначених законодавством.

Саме виходячи з таких міркувань, ми звертаємося до Вас як до гаранта додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина, маючи на увазі, що Кабінет міністрів відповідальний перед Президентом України і керується у своїй діяльності Конституцією, законами України та актами Президента України.

Поздоровляючи Вас з першою річницею прийняття Конституції України, просимо висловити Вашу власну позицію щодо порушення прав Слєднєва В. П. внаслідок необгрунтованих дій виконавчої влади».

Матимемо і стратегію, і тактику

Указом Президента України створено Державну комісію з проведення адміністративної реформи, мета якої радикально змінити систему державного управління всіма сферами суспільного життя, котра має стати одним з визначальних чинників економічних і соціальних перетворень. Комісія, яку очолить екс-президент України Леонід Кравчук, повинна розробити концепцію адміністративної реформи, визначити її організаційно-правові засади, стратегію і тактику проведення. Структура органів виконавчої влади має реформуватися так, щоб від галузевого принципу побудови міністерств, інших центральних органів виконавчої влади перейти до функціонального. Це повинно спростити і підвищити ефективність управління, скоротити непотрібні його ланки.

Указом Президента поставлено і ряд інших завдань, котрі має реалізувати комісія. Вона залучатиме до роботи спеціалістів центральних та місцевих органів виконавчої влади, незалежних експертів, використовуватиме технічну допомогу міжнародних організацій.

«Восток» втікає з-під арешту

(Початок на 1-й стор.).

На час одержання радіограми судно вже було не в марокканській економічній зоні, а в районі Канарських островів.

Капітан-директор узяв усю відповідальність на себе. Хоча, за великим рахунком, її мають тепер розділити з ним і керівництво «Антарктики», й уряд України. Бо ж, як не міркуй, а нашими громадянами — екіпажем українського судна — порушено міжнародні норми мореплавання: коли заарештований, то очікуй рішення суду. І ті, хто незаконно, на думку української сторони, заарештував «Восток» (марокканська військова влада та іспанська компанія «Ніка Інтернейшнл»), після отієї втечі полегшено, думається, зітхнули: тепер стрілку правосуддя можна цілком перевести на «Антарктику». Невинний, мовляв, з-під арешту не втікав би, а дочекався суду. Хоча суд той, що має відбутися в Марокко, вже не раз переносили — з вини «Ніки». Вона, вважає генеральний директор «Антарктики» Валерій Кравченко, просто взяла курс на те, аби вимотати українську рибодобувну компанію такою тяганиною, затриманням суден і примусити таки заплатити 3,2 мільйона доларів, які та буцімто їй винна.

— Та не винні ми іспанцям такої суми, — заперечує по всіх усюдах В. Кравченко. — Це просто іноземний рекет серед білого дня.

І показує при цьому, до речі, нещодавно заполучені документи, з яких випливає, що «Антарктика» гасила борг перед «Ніко ю» за посередництва іспанської операторської компанії.

А як же тепер оцінювати ситуацію із втечею «Востока» з-під арешту? Керівництво АРК «Антарктика» вважає: не слід було робити такого кроку. По-перше, вже на 90 відсотків було вирішено всі питання щодо звільнення «Востока» під грошову заставу. По-друге, слід було дочекатися призначеного на 14 липня судового засідання. Більше того, «Антарктика» сама готова подати зустрічний позов щодо незаконності затримання суден, адже компанії вже завдано збитків десь на 3 мільйони доларів...

Це погляд «з берега». А всебічно оцінити дії капітана—директора «Востока», який всі ці місяці арешту перебував на судні й відповідав за життя людей, можна буде, очевидно, лише після повернення рибалок додому. В. Кравченко, схоже, якоюсь мірою розуміє А. Онощенка. Він заявляє: я робитиму все від мене залежне, аби відвернути переслідування капітана-директора «Востока» за скоєне.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Кодексу законів про працю України

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Кодексу законів про працю України (Відомості Верховної Ради УРСР, 1971 р., додаток до №.50, ст.375; 1989 р., №.22, ст.235; 1991 р., №.23, ст.267; Відомості Верховної Ради України, 1992 р., №.22, ст.302; 1994 р., №.3, ст.10) такі зміни:

1. Статтю 24 після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

«При укладенні трудового договору громадянин зобов`язаний подати паспорт або інший документ, що посвідчує особу, трудову книжку, а у випадках, передбачених законодавством, — також документ про освіту (спеціальність, кваліфікацію), про стан здоров`я та інші документи».

У зв`язку з цим частини другу — п`яту вважати відповідно частинами третьою — шостою.

2. Статтю 25 після слова «походження» доповнити словом «прописку».

3. Частину п`яту статті 48 викласти у такій редакції:

«Порядок ведення трудових книжок визначається Кабінетом Міністрів України».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,

19 червня 1997 року.

№ 374/97-ВР.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до Закону України «Про захист прав споживачів»

Верховна Рада України **постановляє:**

Частину четверту статті 10 Закону України «Про захист прав споживачів» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., №.1, ст.1) виключити.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 18 червня 1997 року.

№ 365/97-ВР.

Заява Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства

На розгляд Верховної Ради України подано проект Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Під час першого обговорення на сесії Верховної Ради основні зауваження і пропозиції були висловлені народними депутатами України стосовно необхідності введення в Основи ще одного виду соціального страхування — медичного.

З метою приведення цього законопроекту у відповідність до Концепції соціального захисту населення України, концепцій та рекомендацій Міжнародної організації праці Верховна Рада під час прийняття його у першому читанні вирішила включити до видів загальнообов'язкового державного соціального страхування медичне страхування.

У ході обговорення зауважень народних депутатів та пропозицій Науково-експертного відділу і підготовки законопроекту для розгляду у другому читанні більшість членів комітетів Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці, з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства дійшли висновку про необхідність збереження в проекті Основ норм, що стосуються медичного страхування.

Проте 2 липня 1997 року під час розгляду Верховною Радою України проекту Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у другому читанні член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці народний депутат Л. Вернигора, який був доповідачем у зазначеному питанні, незважаючи на узгоджену позицію двох комітетів Верховної Ради щодо норм про медичне страхування, знову наполягав на вилученні з законопроекту цих норм, звівши весь розгляд закону до дискусії навколо них. Це внесло розлад у процес обговорення законопроекту і фактично призвело до зриву прийняття у другому читанні надзвичайно важливого законодавчого акту, що має закласти підвалини для реформування всієї системи соціального забезпечення населення України, в тому числі й для реформи фінансового забезпечення охорони здоров'я.

Комітет Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства не може погодитися з народним депутатом Л. Вернигорою, на думку якого введення в Україні соціального медичного страхування суперечить статтям 46 і 49 Конституції України.

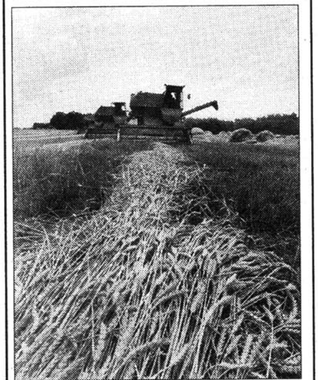
За висновками Науково-експертного відділу секретаріату Верховної Ради України законодавче надання медичному страхуванню статусу соціального сприятиме створенню найбільш прийнятної форми реалізації конституційного права громадян України на медичну допомогу та медичне страхування, що не суперечитиме положенням статей 46 і 49 конституції України.

Крім того, введення обов'язкового медичного страхування дозволить забезпечити прозорість фінансування медичної допомоги, яка відсутня на цей час при використанні бюджетної системи фінансування охорони здоров'я, а також розподіл фінансових ресурсів на основі принципів соціальної справедливості та солідарності.

Народні депутати — члени Комітету з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства вважають, що Верховній Раді України необхідно терміново повернутися до розгляду проекту Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у повторному другому читанні і схвалити його в редакції, запропонованій комітетами Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці, з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства.

Юрій СПІЖЕНКО, голова Комітету.

Врожай-97

Стратегія і тактика кримського хліба

(Початок на 1-й стор.)

Доручено також виробничому об'єднанню «Кримагропостач» знайти під жнива 750 тисяч гривень. 50 відсотків з них підуть на авансування зерна нинішнього врожаю.

А тим часом серйозним, якщо не критичним, назвав стан сільського господарства в Криму голова кримського уряду Анатолій Франчук. Проводячи селекторну нараду з керівниками галузі, районів і господарств, він повідомив, що цього року гірше, ніж будь-коли, розпочинаються в Криму жнива. Ранні зернові скошено лише на 61 тис. га, а обмолочено на 48 тисячах. Невдало стартували в Білогірському, Ленінському, Чорноморському районах. Намолоти тут лише по 17—20 центнерів з гектара за середньої врожайності — 25,5. На зерноприймальні пункти і токи автономної республіки надійшла лише 121 тисяча тонн збіжжя. Тому на нараді розмова була досить принциповою. А. Франчук звільнив з посад заступника міністра сільського господарства Криму Анатолія Курцева і генерального директора об'єднання «Кримхліб» Олександра Васильченка, ще з десяток керівників різних рангів отримали догани.

Володимир ПРИТУЛА.

Сімферополь.

Мріють про власний коровай

Закарпатська область узяла курс на те, щоб максимально забезпечити себе зерном власного виробництва. Як повідомив заступник голови облдержадміністрації з питань агропромислового комплексу Юрій Садварі, нинішнього року озимими культурами засіяно 42 тисячі гектарів, що на 4 тисячі більше, ніж торік. Ця тенденція спостерігається в усіх районах.

Озимі вирощуються за інтенсивними технологіями. Майже 90 відсотків площ від загалу вдалося підживити міндобривами. Види на врожай задовільні — валовий збір зерна в громадському секторі очікується 148 тисяч тонн, а в індивідуальному — 112 тисяч.

Більшість господарств до жнив готові. Тим, хто відчуватиме скруту з технікою, допоможуть спеціальні загони комплексного збирання.

Василь БАБУХ.

Закарпатська область.

Відкритий лист

ХАОС І БЕЗЛАДДЯ

ЗА ОСТАННІ шість років не було виконано в повному обсязі жодної програми з боротьби зі злочинністю та окремими її видами. Триває масовий відплив найкваліфікованіших працівників з оперативно-слідчих підрозділів міліції.

Плинність і хронічна неукомплектованість кадрів досягли критичної межі. Часом за рахунок бюджетних коштів, наданих МВС, ми поповнюємо професіоналами що завгодно, тільки не служби, які нині на передовій у боротьбі зі злочинністю. Метастази мафіозності і корумпованості проймають усі ешелони управління. Простий співробітник міліції стає заручником політико-економічної кризи. Суспільство і влада в усіх мислимих і немислимих гріхах звинувачують міліціонерів.

Тим часом на шостому році незалежної України міліція у своїй щоденній діяльності змушена керуватися актами, що їх було прийнято ще за часів Радянського Союзу.

Мало того, Кабінет міністрів не виконав покладене на нього постановою Верховної Ради доручення «привести рішення уряду республіки у відповідність із Законом Української РСР «Про міліцію» від 20 грудня 1990 року».

Зокрема, головним документом, який регламентує життя особового складу міліції, є Положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ. Це Положення розроблено і прийнято ще до проголошення нашої незалежності. В низці своїх диспозицій воно суперечить Кодексу законів про працю України, чим обмежує права і гарантії співробітників міліції як громадян своєї країни. В інших випадках —лише декларує пільги, які держава не в змозі забезпечити. На нашу думку, це — одна з головних причин низького морально-психологічного клімату серед особового складу і як наслідок — зниження ефективності роботи всієї міліції і кожного її окремого працівника.

Триває хаос і безладдя щодо служб міліції. До Державної автомобільної інспекції, яка існувала раніше, додалися ще дві «державні»: охорона і служба боротьби з економічними злочинами. Закономірне питання: чи державними у цьому разі є такі надзвичайно важливі підрозділи міліції, як кримінальний розшук і слідство, показники роботи яких споконвіку визначають усю ефективність діяльності міліції, та й Міністерства внутрішніх справ загалом.

Не зрозуміла логіка уряду, який дозволяє своїм Положенням про проходження служби надання міліцейських прав і пільг працівникам, відрядженим до різних не правоохоронних державних структур. І, мало того, продовольчі пайки, що взагалі є блюзнірство.

Як анахронізм сприймається й сама назва Положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом. Як образа для людини в погонах, що принижує її соціально-правовий статус, є найменування не офіцером, а особою начальницького складу, ніби надворі ще й нині тридцяті роки. Поліцейські відомства всіх держав світу офіцерами вважають будь-кого, хто перебуває на службі в поліції.

Образливо для міліції й те, що військовики, співробітники СБУ і внутрішньої служби МВС мають право у відставці носити свою уніформу. А міліціонери від рядового до генерала такого права позбавлені.

Гадаємо, нова редакція Положення про проходження служби, яке так довго народжується в надрах МВС, має відобразити й перейменування міліції на ПОЛІЦІЮ, що вже давно на часі, як професіональне формування захисту від злочинних посягань передусім населення, а вже потім — інтересів держави.

Цей документ також має встановити й перехід на іншу основу формування поліції: контрактну, яка визначить нові критерії приймання на роботу і просування по службі. Такий документ слід затвердити законодавчо, як це зроблено в Росії і багатьох інших країнах, і назвати Законом «Про службу в поліції». У такому разі, нарешті, буде врегульовано взаємні права і обов'язки держави і співробітників поліції. Тільки так ми забезпечимо довір'я населення, без чого не можливий успіх боротьби зі злочинністю.

Маємо честь!

Валентин НЕДРИГАЙЛО, народний депутат України, генерал-полковник міліції; Володимир КАРАСИК, голова Ради професійної спілки міліції, полковник міліції.

Земля — власність

(Початок на 1-й стор.).

Хочу підкреслити, що сьогодні потрібні принципово нові підходи до розробки земельного законодавства, внесення змін і доповнень чинних норм законів. Треба відверто сказати, що наша наука ще не виробила методологічних підходів для практичної реалізації земельної власності, основаної на конституційних нормах. Немає аналітичних обгрунтувань реалізації громадянами України права власності на землю у поєднанні цього права з правом власності на землю українського народу. Також немає високопрофесійного конституційного розподілу компетенції органів державної влади та місцевого самоврядування щодо права власності на землю. Що, наприклад, означають земельні повноваження територіальної громади? І це не просте питання, бо за Конституцією саме ці суб'єкти вправі здійснювати від імені народу права власника.

Доля народу і держави

Особливо складними є питання паювання землі, утворення акціонерної та інших видів земельної власності, введення землі в господарський оборот, створення правових та економіко-фінансових механізмів забезпечення раціонального використання землі, її відтворення, охорони та інше. Візьміть такий приклад. За будь-якого історичного часу не було законодавчо врегульовано охорону грунтів, які є найціннішим природним ресурсом. Загальновідомо, що Україна за своїм місцем розташування володіє майже 25 відсотками чорноземів світу, де грунти є їх основою, але цього не враховувало земельне законодавство.

У чинному законодавстві також немає повної конкретизації земель, які надано в користування або перебувають у державному фонді. Так, сьогодні цілі категорії земель не значаться в нормативних актах, а саме: землі кордону, континентального шельфу, територіального моря, природних та штучно створених островів в його межах та межах виключної морської (економічної) зони. Не відтворює законодавство правового режиму земель космічної та енергетичної систем, немає законодавчої регламентації земель культових установ (церков, храмів) тощо.

На жаль, в Україні немає єдиної системи землеустрою. Система, яка нині існує, фактично відображає сільськогосподарський землеустрій, а в містах та інших населених пунктах її здійснюють архітектурні органи. Все це вносить значні суперечності й непорозуміння, створює умови для нераціонального використання землі, правопорушень. Час запровадити єдину землеустрійну систему України, яка діяла б за єдиними принципами та вимогами законодавства. Потребують істотного правового доопрацювання положення про Земельний кадастр. З таким розрахунком, щоб землю можна було ефективно включати в товарно-грошовий обіг, тобто в ринкову економіку. Разом з тим плата за землю, в основному, має використовуватися на економічне забезпечення ефективності її використання, відтворення й охорони. Настав час ввести страхування у сферу земельних відносин. Це також дасть вагомий ефект в економіці агропромислового комплексу.

Наука ще слабо досліджує у порівняльному аспекті, як регламентуються земельні відносини у розвинених країнах світу. Тобто немає порівняльного аналізу, як регулюються земельні відносини у США, Англії, Німеччині, Франції, Канаді, Голландії, Мексиці, Японії тощо. Це значною мірою допомогло б, поряд з дослідженням внутрішніх земельних відносин та їх порівняння зі світовим досвідом, розробити та прийняти досконаліші земельні закони.

Земельний фонд України становить 60,35млн. гектарів. Розораність землі — 57,5% (у США — 15,6%). Радіонуклідами забруднено 4,6млн. гектарів угідь.

Не вирішують, а лише поглиблюють та загострюють суперечності спроби з допомогою указів та інших підзаконних актів втручатися у розв'язання проблем в земельних відносинах. Земельні відносини повинні регулюватися лише законами. Нині досить часто, на цій підставі, пропагують, що землю потрібно шляхом розпаювання приватизувати, дозволити вільну купівлю-продаж землі тощо. Але наш історичний досвід і досвід найбільш розвинутих країн світу показує, що ці процеси не такі прості, як їх пропонують окремі політичні діячі. Ось про що свідчить світова практика. Свого часу США мали всю землю у приватній власності. Сьогодні в цій країні у державній власності — не більш як 40 відсотків землі. Голландія та Ізраїль фактично не мають земель у приватній власності. **І ніхто в цих країнах не галасує на всіх перехрестях про необхідність паювання та повного передання землі у приватну власність. Це означає, що продуктивність землі залежить не від форми власності, а від її раціонального використання, впровадження новітніх технологій, способів відтворення та ефективності охорони землі, а також збереження природних багатств у цілому.**

Закон, а не указ

Глибоко переконаний, що замість поправок у земельному законодавстві, спроб шляхом доповнень і змін указами докорінно покращити правове регулювання земельних відносин не дасть бажаного результату. Тут потрібні принципово нові підходи. **На мій погляд, Верховна Рада України повинна прийняти Концепцію і Кодекс законів України про землю. Це зумовлено рядом чинників.**

По-перше. Не можна забезпечити ефективне правове регулювання земельних відносин конституційними нормами прямої дії. Наука і практика підтверджують, що в цій сфері потрібна комплексна юридична оцінка всіх видів об'єктів (земель) — від правового режиму земельних ділянок громадян до земель загальнонародного значення, державних земель і земель місцевого значення, які розподіляються на численні види та підвиди землекористувань і об'єктів земельної власності.

По-друге. Потребують конкретної регламентації права і обов'язки багатомільйонних суб'єктів земельних правовідносин, що також не можна охопити регулюванням прямих дій конституційних норм.

По-третє. Життя вказує на необхідність існування підконституційних нормативних актів (законів), про що свідчить система чинного земельного законодавства та дія кодексів — земельного, лісового, водного й інших. Всі вони, більшою чи меншою мірою, стосуються питань використання землі або земельної власності.

По-четверте. Декларація і Конституція України відкрили нові практичні й наукові можливості для розв'язання земельних проблем в Україні.

Відповідно, законодавство про землю потрібно приводити у відповідність з прийнятою Конституцією України.

Згідно із Земельним кодексом України нині уже здійснено передачу земельних угід у колективну власність більшості господарств. Але, враховуючи, що в прийнятій Конституції України не сформульовано поняття колективної власності, в даний час у законодавчому порядку треба визначитися відповідно до Конституції України, що колективна власність на землю є складовою власності українського народу.

Усе це означає, що Концепція і Кодекс законів України про землю мають по-новому класифікувати систему земельного законодавства, сформулювати його принципи, порядок усунення суперечностей у законодавстві, передбачити відповідальність за наслідки незаконного прийняття і, особливо, щодо застосування таких нормативних актів будь-якими посадовими особами або громадянами. Скажіть, як інакше, ніж правопорушеннями, можна вважати дії тих фахівців, які готують до видання нормативні акти органів виконавчої влади всупереч Земельному кодексу України, а нерідко і Конституції?

З цих позицій можна проаналізувати, наприклад, два укази Президента України від 10 листопада 1994 року «Про невідкладні заходи щодо прискорення земельної реформи у сфері сільськогосподарського виробництва» і від 8 серпня 1995 року — «Про порядок паювання земель, переданих у колективну власність сільськогосподарським підприємствам і організаціям». Цими указами передбачено порядок встановлення розміру земельної частки (паю) у колективній власності на землю кожного члена підприємства, кооперативу, акціонерного товариства, а також визначено коло осіб, які мають право на земельну частку (пай).

Разом з тим усі ці питання було врегульовано Земельним кодексом України. Зокрема, пунктом 2 указу визначено, що право на пай мають члени сільськогосподарського підприємства, сільськогосподарського акціонерного товариства, в тому числі пенсіонери, які працювали в ньому, залишаються членами зазначеного підприємств, організації. Проте це положення суперечить ст. ст.5, 6 Земельного кодексу України, які визначають, що в разі виходу члена сільськогосподарського підприємства, організації загальний розмір обчисленої площі поділяється не тільки на осіб, які працюють у сільському господарстві або які працювали, пенсіонерів, які працювали у сільському господарстві і проживають у сільській місцевості, а також осіб, зайнятих у соціальній сфері на селі. Тут ми бачимо не тільки свідоме повторення положень Земельного кодексу, а й відхід від них, а разом з тим некваліфіковане обмеження прав зазначених категорій громадян на участь у приватизації землі.

На 1. 04. 1997 року в Україні є: КСП —11 109, фермерських господарств —35 427.

Або інше. Статтею 7 указу встановлено, що резервний фонд земель, створюваний під час передання земель у колективну власність, використовується для передання у приватну власність або надання у користування земельних ділянок переважно громадянам, зайнятим у соціальній сфері на селі, а також іншим особам, яких приймають у члени сільськогосподарських підприємств або які переселяються у сільську місцевість на постійне проживання. Разом з тим статтею 5 Земельного кодексу України визначено, що частина земель резервного фонду, яка на час введення в дію цього Кодексу належала господарствам, залишається за ними на умовах постійного користування. Отже, Земельний кодекс не дозволяє передавати ці землі у приватну власність безпосередньо під час паювання. Тобто знову постає вищеназвана проблема. Спочатку ці землі треба передати до колективної власності.

Статтею 4 указу встановлено, що розміри земельної частки (паю) обчислюються комісіями, утвореними на підприємствах, у кооперативах, товариствах з їхніх працівників. Рішення щодо розмірів земельної частки (паю) приймається районною державною адміністрацією. Водночас частиною шостою статті 6 Земельного кодексу України визначено, що розмір середньої земельної частки обчислюється сільською, селищною, міською Радою народних депутатів. При цьому розмір земельної частки може переглядатися залежно від демографічних умов і конкретних обставин, що склалися. Цим самим в цій частині указ від 8 серпня 1995 року порушує права не тільки відповідних рад, а й громадян, які мають право на розв'язання земельних питань з допомогою цих органів влади. Крім того, це ускладнює вирішення такого роду справ у судах.

Отже, вищеназваний указ Президента України № 720/95 «Про порядок паювання земель, переданих у колективну власність сільськогосподарським підприємствам та організаціям» видано з очевидним порушенням статей 5 та 6 Земельного кодексу України.

Порушення не можуть бути основою у державній роботі

Можна проаналізувати й указ від 23 квітня 1997 року «Про оренду землі». Ним передбачається надання землі в оренду, в тому числі суборенду, громадянами та юридичними особами, а також особами, які мають сертифікати, що засвідчують їх право на земельну частку (пай).

У зв'язку з цим встановлено, що право на оренду земельної ділянки може бути придбано на конкурентних засадах, а також може бути продано, подаровано, успадковано, обміняно, заставлено.

українського народу!

Відповідно до пункту 4 розділу XY «Перехідні положення» Конституції України встановлено, що Президент України протягом трьох років після набуття чинності Конституцією України має право видавати схвалені Кабінетом міністрів України і скріплені підписом Прем'єр-міністра України укази з економічних питань, не врегульованих законами.

Разом з тим питання оренди земельних ділянок вже були врегульовані Земельним кодексом України, зокрема, статтями 8, 22 та іншими. Так, статтею 8 цього Кодексу визначено коло фізичних та юридичних осіб, в тому числі іноземних, яким надається земля у тимчасове користування на умовах оренди.

Згідно з цією статтею орендодавцями землі є сільські, селищні, міські, районні ради і власники земель. Земля може надаватися в оренду в короткострокове користування — до трьох років (для випасання худоби, сінокосіння, городництва, державних та громадських потреб) і довгострокове — до п'ятдесяти років.

Умови, строки, а також плата за оренду землі визначаються за угодою сторін і обумовлюються в договорі цих сторін.

Статтею 22 цього Кодексу встановлено, що приступати до використання земельної ділянки, в тому числі на умовах оренди, до встановлення меж цієї ділянки в натурі (на місцевості) й одержання документа, що посвідчує право власності або право користування землею, забороняється.

Отже, у разі потреби додаткового вирішення питання оренди землі або встановлення іншого, ніж це передбачено Земельним кодексом України, порядку надання земельних ділянок в оренду можливе лише шляхом внесення до нього відповідних змін або, в разі потреби, прийняття окремого закону з цього питання.

У цьому указі Президентом України не враховано також і вимоги частини другої статті 13, частини другої статті 14 та частини другої статті 41 Конституції України, якими чітко встановлено, що виключно законами України визначається правовий режим власності на землю, порядок набуття та реалізації цього права, засади землекористування.

Цим же указом передбачено віднесення земель до комунальної власності (статті 2 та 5), надання юридичним особам права мати у приватній власності земельні ділянки, а також те, що право на оренду земельних ділянок може бути продано, подаровано, успадковано, обміняно, заставлено (стаття 3 указу).

У 1996 році обсяг валової сільськогосподарської продукції скоротився на 9 відсотків (рослинництва — на 10%), тваринництва — на 8%).

Ці порушення є очевидними, коли врахувати вимоги пункту 5 та 7 частини першої статті 92 Конституції України, якими визначено, що виключно законами України визначаються засади використання природних ресурсів та правовий режим власності.

Зрозуміло, що на підставі таких указів приймають відповідні постанови Кабінету міністрів України та рішення місцевих органів влади, а це означає, що між громадянами, юридичними особами і іншими суб'єктами земельних відносин виникають колізії, суперечки та інше протистояння, які призводять до конфліктів, судових тяжб, а нерідко і злочинів.

Ці та інші приклади порушення норм Конституції України і земельного законодавства переконливо свідчать, як обережно й виважено треба підходити до формування земельних відносин, необхідності дотримуватися вимог Конституції і законів України тощо. Ми ще матимемо багато спорів, судових тяжб щодо паювання землі, її купівлі-продажу, успадкування, застави. За нинішнього стану законодавства і правових норм, що їх видають органи виконавчої влади, досить часто здійснюють паювання з порушенням прав громадян, купують і продають землю з тих категорій, щодо яких таке право не передбачено нормами Конституції і Земельного кодексу.

Треба зазначити, що Земельний кодекс України передбачає паювання землі. Тому необхідно керуватися його нормами, а коли зустрічаються не врегульовані питання, то найкращий спосіб — доповнити Земельний кодекс, а не дублювати його положення іншими нормативними актами органів виконавчої влади. **Можна підкреслити, що купівля-продаж землі також отримала право на існування, але це стосується присадибних земель, земель, на яких розташовані житлові будинки та інші споруди відповідного призначення, дачі, земельні ділянки, які перебувають у приватній власності тощо, але ні в якому разі не слід ці норми переносити на землі сільськогосподарського призначення, державного фонду та інші категорії земель. Усе може закінчитися тяжкими наслідками.**

Ми вважаємо, що робоча комісія Верховної Ради України, працюючи над Концепцією і Кодексом законів України про землю, усуне ці й ряд інших суперечностей у чинному законодавстві та запропонує більш досконалий порядок судового захисту прав власності громадян на землю. Новий кодекс визначить функції усіх державних органів влади та органів місцевого самоврядування так, щоб кожен з цих суб'єктів влади виконував свої обов'язки і відповідав за дотримання земельного законодавства, сприяв раціональному використанню землі, її відтворенню та охороні.

Належне місце в новому Кодексі посядуть норми, які регулюють міжнародне співробітництво України в земельних відносинах. Україна має стати цивілізованою державою, і всі питання щодо землі та захисту прав громадян вирішуватимуться з урахуванням вимог міжнародного права.

Кладеш ложкою, ополоником не візьмеш

Біокліматичні умови роблять Україну унікальною державою. У нас 25 — 27 відсотків земель з наявністю гумусу до 32—44 відсотків. Це коли всього на планеті таких грунтів 18 процентів. У сільськогосподарському обороті у нас понад дві третини придатних до обробітку земель, а розораність — 86 відсотків. І це не тому, що ми простачки. Ні. Працювала науково обгрунтована система. Ніхто не ставив її під сумнів. Тоді ми мали великий хліб: понад 50 млн. тонн.

Свого часу, коли я працював на Тернопільщині, мене запевняли, що тут можна вижити лише на дотаційних умовах. Тоді разом з науковцями, фахівцями ми вивчили і опрацювали силу-силенну інформації про землі області. Звісно, одразу стало зрозуміло, що в районах грунти різні. На півночі області, щоб отримати 300 центнерів буряків, 35 — 40 центнерів пшениці, треба внести на гектар 20 — 25 тонн органіки, мінімум тонну мінеральних добрив. А на півдні за такої самої врожайності треба вносити добрив удвічі менше. От що означають природно-кліматичні умови, які необхідно знати і розумно використовувати. Врахувавши все це, ми зробили на той час Тернопільщину самодостатньою.

Коли кажуть, що в Голландії, наприклад, вносять добрив у 5 — 6 разів більше, ніж в Україні, то це не тому, що ми не знаємо засад землеробства. У нас інші, набагато кращі, Богом дані біокліматичні умови, де циклічність року — по три місяці зима, весна, літо й осінь.

Однак те, що потрібно для відтворення потенціалу землі, треба вносити. Інакше — деградація. Не лише грунтів, а й, відповідно, економіки України. На жаль, сьогодні ми рухаємося під укіс. Не допомагаємо природі. Коли кладеш ложкою, ополоником брати не можна. Дива не буває.

Ціни на продукцію сільського господарства за 1996 рік зросли в 1,6 раза /рослинництва —1,7 раза, тваринництва —1,5 раза/.

Хотів би зазначити, що не зміна виробничих відносин, політичної системи чи державного устрою об'єктивно впливають на продуктивність землі.

Є десятиріччями відпрацьовані, науково обгрунтовані засади землеробства. Вони одні для всіх: фермерів, колгоспників, лівих, правих... Хто їх нехтує, той банкрут.

Коли я був президентом в асоціації «Земля і люди», ми розробили цілий технологічний комплекс: генетичний матеріал, захист рослин, система обробітку, догляд, збирання... Одне слово, спробували врахувати усі можливі складові. Керівникам господарств, нашим партнерам, запропонували таке: у вас врожайність 25 центнерів з гектара, це ваше, а асоціації віддайте 50 відсотків від того, що буде понад. Вони погодилися. Ми включили їх у наш технологічний комплекс і почали працювати. В американців взяли насіння, засоби захисту, цілий комплекс техніки /сівалки, обприскувачі, комбайни/, запросили спеціалістів, а технологію використали нашу, вітчизняну. Першого року на площі 108,0 тис. гектарів отримали по 50 центнерів зерна з гектара, силосу — по 311 центнерів, а по Україні, відповідно, було 28,5 ц і 176 ц/га. Від одержаного врожаю господарства лише податку сплатили державі 63 мільйони доларів. Тобто лише за один рік майже сповна покрили державний кредит. До речі, за 1993—96 роки урожайність кукурудзи —і зернової, і силосної — в асоціації «Земля і люди» була вдвічі вища, ніж у середньому по республіці.

Як бачимо, комплексна технологічна модель найбільш раціональна й економічно доцільна для України.

Наведений приклад щодо кукурудзи повинен стати сьогодні пріоритетним для всіх сільгоспкультур з комплексного підходу в реформуванні виробничих відносин на селі в усіх регіонах України.

Поняття реформи сплюндрували

Минуло шість років, і вже мало хто говорить про фермерство. Очевидно, воно не справдило сподівань. Чому? Ніхто йому належної уваги з боку держави не приділив. Дали початок і кинули на самоплив, без солідного підгрунтя: цінового, кредитного, матеріально-технічного, наукового. Свого часу мені разом з ученими довелося змоделювати можливості фермерських господарств з урахуванням зон України: західна, центральна, лісостепова, степова... Вони різні за біокліматичними умовами та народонаселенням.

На жаль, і той досвід не використали...

Не радянська влада вигадала колективні господарства, не американці дійшли до фермерства. Довкілля спонукало до тієї чи іншої форми господарювання. У нас у степовій зоні, як правило, була сільська громада, а от у західних районах більше прижилися хутори. Та й тепер на Прикарпатті краще господарювати фермерам, а у степовій зоні — КСП. При цьому потрібно пам'ятати, що спеціалізація і концентрація в АПК — це головний критерій визначення перспективи розвитку економіки і соціальної інфраструктури нашого села й України в цілому.

Солідне товарне виробництво починається з 500 — 600 гектарів. А якщо нині розпайовують по 20 — 25 га, то це політичне окозамилювання, а не економічне вирішення аграрних проблем держави. Запитайте будь-кого, що можна на тих клаптиках робити? У США фермери мають від 400 до 1200 гектарів. Така система в них складалася століттями і підкріплена серйозними паралельними комплексами: технологічними, транспортними, технічними, переробними.

Звичайно, треба розвивати різні способи господарювання, і держава повинна сприяти їх розвитку, але має тримати на контролі ефективність їх реалізації. Однак не ламати виправдані життям технології, не втручатись у відпрацьовані системи, а допомагати вдосконалювати способи виробництва і бути головним замовником продукції. Скажімо, нам потрібно 30 млн. тонн пшениці: в тому числі 15 — для внутрішніх потреб, 3 — резерв; 12 — експорт, а це 4 млрд. гривень. Оце вам газ, нафта, зарплата. І не потрібно ходити по світу з простягнутою рукою.

Спеціалізація має бути на всіх рівнях. Потрібно максимально використовувати біокліматичні умови з максимальною вигодою. Це має бути основою будь-якої виваженої програми, а не метод заміни міністрів і чекання віддачі від цього способу управління АПК. Якщо є науково обгрунтована система, то нехай хоч кожні рік—два змінюються президент чи міністр, а вона працюватиме.

А що ми? Кидаємося з одних крайнощів у другі. Геть колгоспи, давай фермера. Не вийшло. Давай КСП. Давай розпайовувати. Ламаємо, трощимо і знову ламаємо. Довели реформи до абсурду, а громадян до зубожіння. Саме поняття реформи сплюндрували, людей принизили. Соціалізм перестали будувати, зате швидко повернули до примітивного феодалізму.

Або ж візьміть фінансовий бік проблеми. Впевнено проголосили, що провели грошову реформу, а провели простий обмін у співвідношенні один до ста тисяч. Не погасили заборгованостей по зарплаті, по пенсіях, не повернули заощаджень. Як і не дали цільових оборотних коштів промисловості, агропромисловому комплексу та енергетиці. Фактично жодне питання не вирішено і жодна галузь не почала працювати ефективно.

Як результат, хорошу ідею знівечили до невпізнанності. Отак, на жаль, у нас реформи проводяться, отак і приватизацію в агропромисловому комплексі знівечено.

Звісно, що нема чого назад повертатися, треба вперед дивитися. Але кращий досвід з минулого ми зобов'язані взяти. На жаль, поки що йде руйнація і намагання поза законами вирішувати проблеми у сфері земельних відносин — указами, постановами, декретами про пріоритетний розвиток АПК, про призупинення спаду виробництва і покращення умов життя людей. Але у відриві від Конституції, Земельного кодексу та створення принципово нової системи земельного законодавства в Україні на базі Декларації і Конституції України успішно вирішити питання без наукового обгрунтування цих процесів неможливо.

ЧИ ПОТРІБНІ ДВА КОДЕКСИ — ЦИВІЛЬНИЙ І ГОСПОДАРСЬКИЙ

***ЦЯ ДИЛЕМА** сьогодні хвилює і вчених-юристів (насамперед цивілістів та фахівців у галузі господарського права), і учасників комерційної діяльності, господарського процесу, юристів і економістів, господарників-практиків. Спілка юристів України висловлюється за прийняття обох кодексів. Чому?*

Необхідність Господарського (Комерційного) кодексу спричинена впливом інтеграційних процесів на економіку України в зв'язку із приєднанням її до міжнародних угод економічного характеру, з прагненням країни органічно влитися до європейського економічного простору, зайняти гідне місце в системі світового господарства.

І що скоріше такий кодекс буде прийнято, то швидше формуватиметься підприємницька і правова культура господарських, комерційних відносин, в державі буде усунуто неосяжну кількість підзаконних правових актів, які через низький рівень інформаційно-правового забезпечення дуже часто не доходять до адресатів.

Цивільний кодекс, який має бути прийнято перед Господарським, необхідно краще систематизувати і позбавити зайвих частин. Так, до ЦК потрапили норми сімейного, адміністративного, господарського права, які тільки перебтяжують цей важливий для суспільства нормативний акт. Потребує більшої чіткості розробка важливих цивільно-правових інститутів. На наш погляд, можна було б ліпше впорядкувати інститут права власності, зокрема інтелектуальної.

Мабуть, слід диференціювати поняття власності, виходячи із розподілу її на публічну і приватну, матеріальну і нематеріальну, реальну і особисту. І в межах цих розподілів можна визначатися за видами і формами. Наприклад, публічну власність розмежовувати на державну, комунальну, власність громадських організацій тощо.

У книзі Цивільного кодексу, де йдеться про інтелектуальну власність, має бути розглянуто загальні положення про об'єкти інтелектуальної власності, розподіл їх за інститутами, положення про захист виняткових прав власників об'єктів інтелектуальної власності тощо. Що стосується регулятивних механізмів окремих інститутів інтелектуальної власності, то їх доречно вилучити із ЦК, бо вони забезпечені спеціальним законодавством, як це зроблено в інших країнах, що спільно з Україною підписали більш як двадцять міжнародних договорів з питань інтелектуальної власності. Звертаємо увагу на те, що з ЦК невиправдано вилучено із кола об'єктів інтелектуальної власності наукове відкриття і відтак випав цілий інститут права на наукове відкриття. Крім того, змішано інститут селекційного права з інститутом промислової власності. Адже, як відомо, у зарубіжній правовій практиці селекційне досягнення не охороняється патентним правом, є предметом самостійної охорони в межах окремого правового інституту.

Якщо зіставити Цивільний і Господарський кодекси, то можемо стверджувати, що вони аж ніяк не дублюватимуть одне одного.

Так, у загальній частині Цивільного кодексу мають міститися інститути, спільні для всіх цивільних відносин (угоди, представництво, строки давності тощо). У ЦК також має бути відтворено механізм єдиного регулювання речового права. Щодо юридичних осіб, то в ньому достатньо залишити тільки їх загальний режим.

У Господарському кодексі можна вже передбачити регламентацію режиму майна господарчих суб'єктів, розглянути різні їх види і типи, порядок створення, функціонування, реорганізації, ліквідації, диференціацію основних і оборотних коштів, структуру фондів. Саме в Господарському кодексі, відштовхуючись від загальних принципів і засад договору доручення, посередницьких угод, розглянутих там, мають бути максимально повно і з урахуванням специфіки, притаманної цим інститутам у сфері підприємницької, комерційної діяльності, ретельно регламентовані агентські, управлінські, консультантські, сервісні угоди.

Господарський кодекс доцільно підготувати на основі об'єднання в ньому всіх законодавчих актів України, що регламентують різні аспекти підприємницької діяльності, інвестиційного і приватизаційного процесу, різноманітні господарські відносини, додавши матеріали з судової, арбітражної, приватної юридичної практики.

Можливо, варто внести в цей акт і зразки контрактів, зразки для листування, положення про порядок, і процедуру проведення ділових переговорів.

Доцільно увести до Господарського кодексу всебічно опрацьовані відповідно до нових соціально-економічних реалій інститути, типові зразки документів, які можуть бути використанні у будь-яких випадках господарського процесу і т. ін.

Господарський кодекс повинен бути позбавлений абстрактних і теоретичних положень, а вийти в світ як конкретний і практичний правовий акт, що кодифікує господарське підприємницьке законодавство в країні, забезпечить необхідну сталість економічних відносин і створить умови та забезпечить гарантії для нормального функціонування всіх господарських структур на шляху до повноцінної і прогресивної системи господарювання.

Валерій ЄВДОКИМОВ,
голова Спілки юристів України,
народний депутат України.

У прохолодному Таллінні потеплішало

Дві ляльки в українських національних костюмах на столі спікера естонського парламенту під час одного з недавніх пленарних засідань могли бачити здивовані члени Рійгікогу (національного парламенту). Як пояснив присутнім віце-спікер Рійгікогу Тунне Келам, це —подарунок української парламентської делегації, яка саме перебувала в Таллінні з офіційним візитом на запрошення естонської сторони.

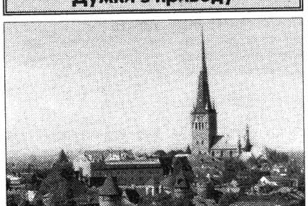
За останні роки розвиток міждержавних зв'язків між Україною та Естонією стає дедалі інтенсивнішим. Таллінн свого часу відвідали президенти України Леонід Кравчук та Леонід Кучма, тодішній прем'єр-міністр Євген Марчук. Були візити у відповідь і до Києва. Тому цілком природно, що за тісного співробітництва двох країн до цього процесу приєдналася і Верховна Рада України. Її делегація в складі народних депутатів Олександри Кужель, Вадима Литвина, Володимира Ткаченка, Юрія Шереніна та працівника парламентського Комітету з питань закордонних справ та зв'язків з СНД Наталії Киричук два дні інтенсивно працювала в парламенті та міністерстві закордонних справ Естонії.

Крім постійних контактів з членами групи із зв'язків з Україною естонського парламенту, наші депутати зустрілися з віце-спікером, головою комісії з європейських справ Тунне Келамом, головою комісії з іноземних справ Ейно Таммом, а також з віце-канцлером міністерства закордонних справ Прійтом Колбре.

Враженнями від цих та інших зустрічей діляться народні депутати.

Олександра КУЖЕЛЬ: «Як приклад доброго ставлення естонців до нашої держави та її парламенту можна навести рішення представників Естонії про підтримку кандидатури Голови Верховної Ради України Олександра Мороза під час обрання на посаду віце-спікера Парламентської Асамблеї ОБСЄ. Для подальшого співробітництва ефективніше було б налагодити прямі зв'язки між профільними комітетами та комісіями вищих представницьких органів наших держав».

Думки з приводу

Юрій ШЕРЕНІН: «Справді, зустрічі з представниками комісій Рійгікогу з економіки і фінансів та конституційної і правової засвідчили схожість проблематики, над якою працюють естонські та українські парламентарії. Тому встановлення особистих контактів, обмін законопроектами, ідеями, поглядами, досвідом дуже корисні. Впадає у вічі чітка спрямованість естонського суспільства на європейську інтеграцію, на вступ до європейських та євроатлантичних структур».

Володимир ТКАЧЕНКО: «Чіткість і зрозумілість обраного шляху значно полегшує і спрощує естонцям процес влиття у європейські структури та світові економічні організації. Оскільки у нашій Верховній Раді вкотре готується до розгляду питання про вступ України до Міжпарламентської Асамблеї СНД, я під час однієї зустрічі поцікавився в естонських депутатів їхньою позицією щодо вступу Естонії до цієї організації. Адже Таллінн багато ближче до Санкт-Петербурга, ніж Київ. Як з'ясувалося, бажаючих в Рійгікогу вступати до МПА СНД не виявилося».

Вадим ЛИТВИН: «Мене більше цікавили питання економічної співпраці. Тому не дуже приємно було зустріти в естонській пресі матеріали з такими заголовками, як «Україна захищає свій ринок диким чином». Свого часу Україна з Естонією підписали низку домовленостей. Договір про вільну торгівлю ратифіковано парламентами обох країн. Естонці виконують взяті на себе зобов'язання і дивуються, чому ми не завжди послідовні. До речі, тактовні господарі жодного разу не згадали про це під час особистих зустрічей».

Підбиваючи підсумки свого візиту, народні депутати розповіли також про становлення естонської економіки, про розгорнуте по всьому Таллінну будівництво, зауважили про меншу, порівняно з нашою, напруженість в естонському парламенті, пояснюючи це відсутністю представників комуністів, з теплотою згадували про зустріч з представниками української громади та участь у місцевій радіопрограмі «Червона калина».

Безумовно, що Естонія у своїй східноєвропейській політиці орієнтується на Україну. Її привабліює наш нерозкритий економічний потенціал, величезні, на їхній погляд, людські ресурси (населення Естонії лише близько 1,5 млн. чоловік) тощо. Що ж до політичного партнерства, то естонці абсолютно не бажають вкотре бути «звільнені» ще раз, як це неодноразово траплялося в їхній історії. Естонські політики чітко розуміють, що без незалежної України не зможе безпроблемно існувати і незалежна Естонія. Погодьтеся, приємно відчувати, що ми комусь потрібні.

Читацький мікрофон

Кому на руку такі дії?

Я — співробітник органів внутрішніх справ, і мене не міг залишити байдужим відкритий лист депутатів Верховної Ради, опублікований в одному з недавніх номерів газети. В ньому йшлося про те, що на розгляд депутатів, обранців народу України, було представлено законопроект, який передбачає: запровадження прибуткового податку для співробітників міліції без збільшення заробітної плати; позбавлення пільг в оплаті комунально-побутових послуг; позбавлення права безплатного проїзду в міському громадському та приміському транспорті; повне позбавлення пільг сімей загиблих працівників міліції та ін.

За освітою я юрист, і просто уявити не можу, як, оголосивши Україну правовою державою, вирішуючи питання про скасування смертної кари, наш Президент міг навіть подумати про розгляд законопроекту, що передбачає такі положення. Не описуватиму тут усю героїчність буднів співробітників органів внутрішніх справ. У кожного своє ставлення до міліції. Проте...

Ми по три місяці не отримуємо зарплати. За чинним законодавством співробітники органів внутрішніх справ не мають права організовувати страйки і брати участь у них, а шкода! Та попри це «працівник міліції на території України незалежно від посади, місцеперебування та часу в разі звернення до нього громадян або посадових осіб... або в разі безпосереднього виявлення діянь, що загрожують особистій або громадській безпеці, зобов'язаний використати методи та заходи щодо запобігання і припинення правопорушень, врятування людей, надання допомоги особам, яким вона необхідна, затримання осіб, які вчинили правопорушення...».

Невже для блага невідомо кого наші депутати наважаться позбавити країну ще однієї, поки що боєздатної, організації? Немає техніки, немає елементарних умов для роботи. Крім того, на тлі різкого зростання злочинності відбувається скорочення органів внутрішніх справ (до 50%). То бийте нас ще, рийте яму самим собі, своїй безпеці та спокою!

Опам'ятайтеся й подумайте, кому на руку ці демагогічні прожекти. Я впевнений, тисячі співробітників міліції, мільйони громадян, які мислять тверезо, відгукнуться на мого листа.

З повагою А. С.

Одеса.

Фальшиві інваліди

Ми, учасники війни, пережили, перенесли жахливий біль, пролили кров і на все життя залишилися каліками. І боляче сьогодні дивитися, як легко дехто із «учасників» дістає цей статус. Приміром, у Ялті до 1985 року було лише 170 чоловік інвалідів Вітчизняної війни, тепер їх 2500. Я поцікавився в соцзабезі, звідки стільки інвалідів з'явилося, але там також здивувалися.

Хто видає фальшиві документи на отримання статусу інваліда Вітчизняної війни? З'ясовується, це легко зробити: йдеш до військкомату й кажеш, що в тебе болять ноги — у кого вони на старості не болять? Роблять рентген і... знаходять осколки. Ну, а далі — простіше. Маючи такий доказ на руках, уже легко отримати інвалідність. Я можу назвати прізвища власників таких документів, отриманих незаслужено, поламавши ноги по п'яні. Повірте, що нам, справжнім інвалідам, дуже боляче й прикро бачити таку неповагу до себе.

Треба створити комісію, яка перевірить, хто незаконно отримав статус інваліда Вітчизняної війни.

За дорученням групи справжніх інвалідів, принижених і скривджених,

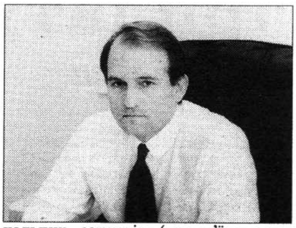
І. ПИЛИПЕНКО.

Ялта.

ХТО ЗАХИСТИТЬ АДВОКАТА...

ВІДПОВІДНО до статті 131 Конституції, в Україні діє Вища рада юстиції. На жаль, досі не прийнято закон про цей орган, адже на нього Конституцією покладено повноваження щодо формування суддівського корпусу. Однак втішним є те, що проект закону «Про Вищу раду юстиції» вже розроблено і розглянуто Верховною Радою у другому читанні.

Своїми думками щодо цього проекту ділиться народний депутат, голова Спілки адвокатів України, заслужений юрист України Віктор МЕДВЕДЧУК.

— Вікторе Володимировичу, яке значення матиме створення Вищої ради юстиції взагалі і прийняття відповідного закону зокрема?

— Сьогодні важко переоцінити необхідність проведення судово-правової реформи. Одним з головних її чинників, безперечно, є кадрова політика. Згідно з Конституцією, всі судді, крім суддів Конституційного Суду, після першого призначення на п'ять років обираються Верховною Радою безстроково. Цьому передує величезна робота щодо вивчення якісного складу суддівського корпусу, і саме її повинна здійснювати Вища рада юстиції. Отже, саме від неї залежатиме професійність, авторитетність і, звичайно, якість правосуддя в Україні.

Що ж стосується закону, то він передусім покликаний врегулювати процес створення і діяльності Вищої ради юстиції, а відтак прискорити процес судово-правової реформи в цілому.

— Очевидно, ви маєте свої думки з приводу окремих положень проекту.

— Звичайно. Зокрема, привертає увагу ст. 11 проекту.

Відповідно до ст. 7 цього документа окремі члени Вищої ради юстиції призначаються таким органом, як з'їзд адвокатів України, а вже сам процес такого призначення визначається згаданою ст. 11 проекту. Проблема полягає в тому, що ця норма жорстко регламентує склад цього форуму та регіональних конференцій адвокатів, що передують йому. Зрозуміло, такий порядок — абсолютно невиправданий, недоцільний і, більше того, суперечить чинному законодавству про адвокатуру та міжнародно визначеним засадам її діяльності.

— З позиції пересічного громадянина ці думки —абсолютно логічні і виважені. Однак з чого ви виходите, роблячи такі висновки?

— Передусім, на відміну від представників вищих юридичних навчальних закладів (про з'їзд яких йдеться у ст. 12 проекту), адвокати належать до певного цілісного об'єднання — адвокатури, правові засади організації та діяльності якої визначено спеціальним Законом України — «Про адвокатуру».

Відповідно до його ст. 1 адвокатура України — це добровільне професійне громадське об'єднання, яке, згідно зі ст. 4, функціонує на принципах, зокрема, незалежності й демократизму.

З цього погляду введення норми, закріпленої ч. 2 ст. 11 проекту, яка жорстко регламентує порядок формування з'їзду адвокатів, обрання делегатів на нього, аж до таких подробиць, як визначення регіональних конференцій адвокатів тощо, безумовно, відверто суперечить самій ідеї незалежності та самоврядування адвокатури, є грубим втручанням у порядок формування її органів.

— Вікторе Володимировичу, здається, що саме тут варто згадати, що Україна — член світового, а також європейського співтовариства. Чи не зашкодить нам таке ставлення до головних принципів діяльності адвокатури?

— У міжнародному праві та практиці міжнародних організацій (ООН, Ради Європи, IBA, тощо) загальновизнано, що незалежність є наріжним каменем статусу адвокатури і що без належного законодавчого забезпечення цього організаційного принципу діяльності адвокатури остання не може виконувати правозахисну функцію.

Ступінь і реальна гарантованість незалежності адвокатури свідчать про демократичність держави, суттєво впливають на її імідж. До того ж у тлумаченні міжнародно-правових актів прямо передбачається обов'язок урядів стосовно гарантованого забезпечення такої незалежності.

Основною гарантією незалежності адвокатури, відповідно до цих документів та національного законодавства всіх розвинених європейських країн, виступає самоврядність професійних асоціацій адвокатів і відсутність зовнішнього втручання в діяльність органів адвокатури. Це безпосередньо випливає зі ст. 24 згаданих вище Основних положень та п. 17 Стандартів незалежності адвокатської професії. Так, в останньому зазначається, що за необхідності асоціація адвокатів має бути визнана законом, а органи мають формуватися на виборних засадах без жодного втручання з боку держави.

Тому немає гарантій того, що закріплення такої норми в законі не позначиться на ставленні до України в європейському просторі.

Можливо, на окрему згадку заслуговує той факт, що згідно з рекомендаціями Парламентської Асамблеї Ради Європи від України вимагали більш міцного захисту законодавством статусу юридичної професії, зокрема професії адвоката.

Тим недоречніше буде прийняття норми, яка є прямим втручанням у незалежність та самоврядування адвокатури.

— Раніше ви згадали про те, що об'єднання адвокатів —це також і громадська організація. Проте і їй гарантовано незалежність?

— Справді, згідно з вищезгаданим визначенням, яке подається у ст. 1 Закону України «Про адвокатуру», вона за статусом — не тільки професійне, а й громадське об'єднання. Звичайно, дуже специфічне, особливе. Але все ж таки нині існує єдине законодавче визначення статутних ознак громадської організації як різновиду об'єднань громадян. Його закріплено Законом України «Про об'єднання громадян», ст. 6 якого відносить принцип «самоврядування» знов-таки до головних принципів створення та діяльності об'єднань громадян.

Отже, норма ст. 11 проекту суперечить і чинному законодавству про громадські організації.

— Вікторе Володимировичу, сьогодні вже всім відомо, що об'єднання адвокатів незабаром офіційно отримає статус професійної організації. Очевидно, що у неї буде свій якийсь вищий орган. Виходить, їх буде кілька?

— Нині за дорученням Кабінету міністрів мала б завершитися робота над законом «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про адвокатуру». Підготовку проекту було доручено Міністерству юстиції разом зі Спілкою адвокатів України. Попри розбіжності у підходах до цього проекту між зазначеними організаціями з багатьох питань, в одному вони одностайні — в Україні врешті має бути заснована єдина Національна професійна асоціація адвокатів України (НПААУ), вищим органом якої мав би стати з'їзд адвокатів України.

Ця пропозиція сьогодні вже не викликає заперечень, її втілення передбачено всіма варіантами концепції судово-правової реформи. Вона безпосередньо відповідає рекомендаціям Парламентської Асамблеї Ради Європи щодо створення в Україні професійної асоціації адвокатів.

Регламентація ж у законі «Про Вищу раду юстиції» порядку формування з'їзду адвокатів України недоцільна і не відповідає нормальному ходу законодавчого процесу з огляду на висловлені вище міркування.

— Яким чином, на ваш погляд, треба вирішити цю проблему?

— Зрозуміло, що питання про засади формування всіх органів НПААУ, включаючи вищий — з'їзд, повинен, по-перше, регламентуватися одним і тим самим нормативним актом, і, по-друге — нормативним актом, що спеціально регламентує діяльність адвокатури, себто законом «Про адвокатуру», а не лише побіжно торкатися цього предмета, як це зроблено в законі «Про Вищу раду юстиції».

Отже, доцільно врегулювати відповідні питання стосовно з'їзду адвокатів не в законі «Про Вищу раду юстиції», а в законі «Про адвокатуру» в контексті регламентації основних засад побудови структури НПААУ, та й то з дотриманням межі, за якою зайва зарегламентованість стає втручанням у самоврядність.

— Який же вигляд повинна мати редакція статті 11 проекту?

— Моя пропозиція до проекту закону України «Про Вищу раду юстиції» — викласти редакцію частини 2 ст. 11 таким чином: «Порядок скликання з'їзду адвокатів України визначається Законом України «Про адвокатуру» та Положенням про Національну професійну асоціацію адвокатів України».

У постанові про порядок введення в дію закону України «Про Вищу раду юстиції» слід зазначити, що до прийняття змін та доповнень до закону «Про адвокатуру», яким буде врегульовано загальні засади створення Національної професійної асоціації адвокатів України (НПААУ) та її органів, зокрема з'їзду адвокатів України, і до прийняття положення про НПААУ доручити визначення порядку проведення з'їзду адвокатів України для виконання завдань, передбачених законом «Про Вищу раду юстиції», Вищій кваліфікаційній комісії адвокатури України при Кабінеті міністрів.

Очевидно, такий варіант допоможе обминути гострі кути і водночас вирішити проблему.

— Дякую за розмову і сподіваюся, що висловлені вами думки та пропозиції зацікавлять ваших колег, народних обранців.

Богдан ЯБЛОНСЬКИЙ.

Убивство на замовлення чи безкарне

Адвокати Криму та Севастополя вимагають «вжиття термінових і ефективних заходів» щодо розкриття вбивства члена Кримської колегії адвокатів, директора адвокатського об'єднання «Фідес» Юрія Стребуля.

Як зазначається у заяві президії Кримської колегії адвокатів, розповсюдженій у понеділок у Сімферополі, «вперше за останні роки в Криму стався такий безпрецедентний злочин, коли об'єктом нападу стала людина, яка багато років віддала справі захисту прав громадян і відстоюванню їхніх інтересів на розслідуваннях у суді».

На думку кримських адвокатів, убивство їхнього колеги «стало можливе за обставин правового свавілля, коли злочинний світ починає диктувати суспільству правила, а державні органи поки що не в змозі забезпечити необхідне дотримання закону».

Як повідомили «Інтерфаксу-Україна» в Головному управлінні МВС України в Криму, у скоєнні злочину підозрюють двох невідомих 22—24 років, які зникли з місця злочину.

Міліція не виключає можливості вбивства на замовлення.

Співробітництво

І в Китаї черешні цвістимуть

Наші, мелітопольські. А в нас — китайські. І навіть не просто черешні, а вишнечерешні. Щоправда, для цього українським селекціонерам з Інституту зрошуваного садівництва в Мелітополі та їхнім китайським колегам з Інституту садівництва в місті Тайань провінції Шандунь доведеться попрацювати пліч-о-пліч не один рік. Але початок покладено...

Ще навесні минулого року за кілька місяців до цвітіння селекціонери інституту отримали пилок, з яким і поїхали до Китаю. Там «українським» матеріалом запилили місцеві сорти черешні — Хунген, Хунфен, Таци та інші. Водночас «китайський» пилок надійшов до Мелітополя теж для проведення гібридизації. Таким чином, селекціонери отримали чудові міжсортові і віддалені схрещування вишні із черешнею. Згодом українські та китайські науковці обмінялися гібридним насінням. Вже й сіянці є. Але, звісно, запевняє директор Інституту зрошуваного садівництва Федір Каленич, спільну роботу з виведення нового сорту на цьому не завершено. Мине не один рік, аж поки жителі України та Китаю зможуть ласувати вишнечерешнею.

Ліна ДОВНИЧ.

Нацбанк України знижує облікову ставку

З 8 липня Національний банк України знижує облікову ставку з 21% до 18%, повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в прес-службі НБУ.

Ставка рефінансування 18% — найнижча за роки незалежності України. Найвищу облікову ставку — 300% річних — було встановлено на період з 25 жовтня по 11 грудня 1994 року.

Декларуємо доходи

Доходи, одержані народним депутатом Володимиром Пустовойтовським за 1996 рік.

Загальна сума сукупного доходу становила 9714 гривень 70 копійок, дружини — 594 гривні.

З нерухомого майна у приватній власності родини є: квартира в Києві площею 58,6 м², земельна ділянка — 0,12 га, садовий будинок — 18 м², гараж 24 м². Транспортний засіб — ВАЗ 21061.

Номінальна вартість придбаних цінних паперів — 42,1 гривні.

Сума грошових коштів на рахунках у банках та інших фінансово-кредитних установах становить 105 гривень 30 копійок.

Дані про доходи друкуються відповідно до ч. 3 ст. 6 Закону України «Про боротьбу з корупцією».

Де будемо працювати і отримувати зарплату?

З пошти Верховної Ради України

***З**А 1996 РІК і півроку нинішнього на адресу Верховної Ради України надійшло 22 тисячі 193 звернення з питань виробничих і трудових відносин, що становить 18 відсотків їх загальної кількості. За цей період надходження таких звернень збільшилося майже на 24 відсотки.*

Аналіз листів і заяв на особистому прийомі свідчить про зростання невдоволення громадян станом сфери виробництва, яке, на думку переважної більшості авторів, потрапило в системну кризу, що супроводжується різким падінням рівня виробництва, масовими зупинками і закриттям підприємств, шахт, організацій, втратою науково-технічного потенціалу, висококваліфікованих кадрів, безробіттям, невиплатою заробітної плати, занепадом соціальної сфери. Людей турбує втрата державою впливу на виробничі відносини, спроможності забезпечити конституційні права громадян на працю, заробітну плату. В багатьох листах і заявах громадяни оцінюють як недалекоглядну політику щодо приватизації державного майна, яка, на їхню думку, призвела до масового розграбування надбання народу України. Згубним вважають автори листів фінансування економіки і соціальної сфери лише за рахунок кредитів Заходу, панування тіньової економіки.

Мітинги вже ніхто не чує

Так, учасники мітингу-протесту м. Брянка (Луганська область) у зверненні до Верховної Ради, Президента і уряду констатують: « У місті закрито 4 шахти, які мають великі запаси вугілля. Практично не працюють й інші підприємства. Вимагаємо змінити економічний курс».

Представники трудових колективів ВО «Артемвугілля» (Донецька область) обурені діями уряду, що призвели до катастрофічного стану вугільну галузь. «Унаслідок бездумної політики закриваються відомі шахти «Кочегарка» та ім. Ізотова. Міста й селища вимирають. У злиденних умовах опинилися десятки тисяч шахтарських сімей, 12 тисяч інвалідів і хворих на професійні захворювання не отримують пенсію і матеріальну допомогу. Серед шахтарів все частіше висуваються політичні вимоги і заклики брати в руки зброю,» — пишуть вони у зверненні на адресу Верховної Ради.

На думку громадян Ляшенко, Журавель та інших (всього 111 підписів) з Харкова, керівництво країни недооцінює власні виробничі й науково-технічні можливості, проводить непродуману політику, орієнтовану на допомогу Заходу, не стримує розростання тіньової економіки, криміналізації найважливіших сфер життя суспільства. Заявники стурбовані тим, що не припиняються суперечки між гілками влади, масові порушення конституційних прав громадян. Все це, заявляють вони, вимагає ввести в економіці надзвичайний стан.

За дорученням трьох тисяч учасників мітингу АТ «Краситель» (м. Рубіжне, Луганська область) голова міської спілки робітників В. Логунов звертається з вимогою зупинити розвал провідного підприємства галузі, від якого залежить робота підприємств, що виробляють пластмаси, гуму, лаки, фарбу. «Для цього, — йдеться далі в листі, — потрібно повернути кваліфіковані кадри, обмежити вивіз сировини, надати фінансову підтримку, стимулювати виробництво конкурентоспроможних товарів, енергозберіжних технологій, поставити дійові фінансові й митні бар'єри для імпортних товарів».

Працівники Бориславської фабрики нетканих матеріалів (Львівська область) у зверненні до уряду і Верховної Ради пишуть: «Знищена повністю наша галузь, яка одягала, взувала, годувала людей і створювала третину бюджету. І сьогодні боляче чути, що виробництво бавовняних тканин, у порівнянні з 1990 роком, становить лише 8 — 10%, шовкових — 3, взуття — 5%. Країна, яка споживає, а не виробляє, приречена на загибель. Вимагаємо: терміново припинити ввіз імпортних товарів, встановити ввізне мито, переглянути податкову систему».

Автори не можуть збагнути, чому не вживаються дійові заходи, щоб зберегти внутрішній ринок хоча б для вітчизняних виробників цукру, винно-горілчаних виробів, продукції тваринництва, тютюнових виробів, які формують основну масу бюджетних надходжень.

Найбільшу стурбованість Верховної Ради, Президента і уряду, на думку багатьох авторів, повинні викликати загрозливі масштаби втрати науково-технічного потенціалу, високих технологій, кваліфікованої робочої сили, інженерно-технічних кадрів.

Вони тепер торгують на базарах

Колектив науково-дослідного інституту ливарного машинобудування, технології і автоматизації металургійного виробництва (м. Харків) висловлює незадоволення тяжким фінансовим становищем, різким скороченням обсягів замовлень, хронічними невиплатами зарплати. «Але самою тяжкою втратою є те, — пишуть вони, — що лише за 1996 рік колектив залишили більше половини складу кваліфікованих працівників і ряд провідних спеціалістів, які мають великий досвід в проектуванні, запуску у виробництво автоматизованих ліній, створенні нових технологій ливарного виробництва. Вони тепер торгують на базарах, щоб прогодувати сім'ї».

«Ми, висококваліфіковані працівники інструментального цеху ВО ім. С. Корольова (тепер АТ «Меридіан») звертаємося за допомогою. Справа в тому, що завод уже загинув, а життя в нашому цеху ще жевріє. Раніше ми виготовляли дуже складне й високоточне обладнання для об'єднання і країни. Дуже багато висококваліфікованих робітників і спеціалістів залишили виробництво. Допоможіть нам не загинути», — просять вони Верховну Раду.

Питання реформування економіки, приватизації державного майна, землі, об'єктів комунальної власності хвилюють значну частину авторів звернень, про що свідчить їх зростання в минулому році, особливо з Чернігівської, Черкаської і Запорізької областей, Автономної Республіки Крим. Автори листів нарікають на те, що приватизація підприємств не дає очікуваних результатів, а стає легальною формою розграбування і привласнення загальнодержавного добра. Так, 214 працівників АТ «Концерн-електро» (м. Львів) вважають, що їх обдурено й обкрадено на власному підприємстві. «Наше підприємство вкотре міняє назву, — пишуть вони. — З 1994 року з працівниками не розрахувалися за продані телевізори, майже рік не виплачується заробітна плата. Обладнання, приміщення, транспорт за безцінь продається керівним працівникам. Ми обурені, що так зневажаються права акціонерів».

Громадянин Б. Правда (м. Ужгород) запитує: «Як могло статися, що в Ужгородському центрі сертифікатних аукціонів за сертифікати вартістю 200 гривень дають 380 акцій сумарною вартістю аж 19 гривень? Для чого потрібні державі такі центри, що так обдурюють людей?»

Автор листа В. Майоров (м. Луцьк) вимагає від Верховної Ради України законодавчо забезпечити процес повернення спритними приватизаторами незаконно привласненого майна. «Маючи державну ліцензію, АТ «Київська Русь» за безцінь зібрало ваучери, а зараз в Луцьку закрило свій філіал і не викупляє облігації. Стогне народ від цих «жирних котів», а уряд, народні депутати, правоохоронні органи ніяких заходів не вживають», —пише він.

Як прожити на 10 гривень?

У непоодиноких листах висловлюється стурбованість намаганням за допомогою закону дозволити купівлю-продаж землі. На думку їх авторів Верховна Рада і місцеві органи влади повинні тримати під особливим контролем діяльність агропромислового комплексу, «недопустити прийняття закону про продаж землі, ліквідацію колективних господарств, бо це призведе до штучного голоду».

Навіть передача в оренду, створення фермерських господарств значно ускладнює виробничі й трудові відносини на селі. Одинока мати В. Крюкова з села Гранітне (Тельманівський район, Донецька область) просить дати пораду: «Скажіть, як можна прожити на 10,4 гривні, які я отримую на двох дітей і 12,5 гривні з безробіття. Роботи ніякої немає. Колгосп роздав землю фермерам і орендарям, а вони вирощують тільки зернові культури, які не потрібно полоти. Де шукати роботу?»

Постійно зростає кількість звернень громадян, які повністю або частково втратили роботу. В минулому році надходження звернень з цих питань зросло на 58 відсотків, а з Полтавської області, Запорізької, Київської, Хмельницької, Кіровоградської — в 2 — 3 рази.

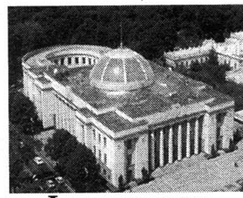
Заступник голови міської ради Всеукраїнської спілки робітників Г. Філатов (м. Феодосія, Автономна Республіка Крим), наприклад, за дорученням учасників мітингу сповіщає: «В місті з 50 тисячами працюючого населення не мають роботу 30 тисяч осіб. Понад 70 відсотків населення залишилося за межею бідності. Сталося безпрецедентне відчуження працівників від власності й впливу на владу».

Ветеран війни з міста Києва С. Онищук пише: «Коли прохожу повз гігантські промислові корпуси Дарницького шовкового комбінату, «Київхімволокно», заводу «Радикал», згадую часи, коли тут все світилося, кипіло й клекотіло. Нині — це мертва зона, пустеля, темрява. Де поділися висококваліфіковані кадри? Як вони живуть, не маючи постійного місця роботи і заробітку?»

Про тяжке матеріальне становище, в яке потрапила велика кількість працівників, що втратили роботу, повідомляють І. Куліш (м. Хмельницький), Ф. Майстренко (м. Дніпропетровськ), А. Іщенко (Харківська область) та багато інших. Люди стурбовані і тим, що не вбачають об'єктивних мотивів скорочення обсягів виробництва, зупинки сучасних підприємств, з якими пов'язане все їхнє життя. З болем і протестом звертається до Верховної Ради Т. Юрчук (м. Дніпропетровськ): «Моя мати все життя працювала на фабриці «Силует». А коли я звернулася надати матеріальну допомогу на її поховання, то отримала відмову. Директор фабрики (тепер АТ) мені відповіла, що підприємство три роки не працює і не має коштів».

Втрата роботи, пишуть громадяни, стабільного заробітку, дискваліфікація приносить людям тяжкі психологічні й моральні випробування. Непоодинокі випадки, коли люди у відчаї втрачають свою гідність, стають на шлях крадіжок, спекуляції, злочинної діяльності, а іноді й самогубства. «Скажіть, як можна прожити людині на 11,3 гривні, які я отримую з безробіття? — запитує В. Грицаченко.— Мені 59 років, 6 місяців, як я став безробітним. Я голодний, ходжу в порваному одязі й взутті, не маю коштів сплатити за житло і ліки, а мій трудовий стаж 36 років. Здоров'я я втратив на Запорізькому титаномагнієвому комбінаті, зараз нікому не потрібний».

«Ми, працівники заводу «Автогідроагрегат» (м. Мелітополь), доведені до злиднів і безвиході через кризовий стан заводу, який практично зупинено в жовтні 1996 року. Вимагаємо забезпечити трудовий колектив роботою, ввести в дію в повному обсязі закон України «Про оплату праці».

... І наживається хтось на наших мозолях

Працівники (171 підпис) вагоноремонтного заводу (Львівська область), де впродовж 8 місяців не. виплачується зарплата, констатують: «Ми з осудом говоримо про голодомори, які були на Україні, але забуваємо, що зараз більша частина населення живе упроголодь або голодують. Нам не виплачують зарплату, але змушують платити за житло, наші сім'ї доношують старий одяг, не можуть купити ліки. Не маючи роботи, люди впадають у відчай, втрачають надію».

Чимало авторів звернень повідомляють про зростання виробничого травматизму в зв'язку з незадовільним станом охорони праці, порушенням технологічної дисципліни, різким падінням рівня трудової дисципліни і організації виробництва. В декілька разів зросла кількість звернень із цих питань з Одеської, Волинської, Луганської областей, Автономної Республіки Крим і м. Севастополя. Особливу занепокоєність і обурення потерпілих від травм на виробництві викликає бездумне, бюрократичне ставлення до встановлення інвалідності, виплати пенсій і компенсацій. Про це сповіщають Ю. Мальцев (м. Житомир), М. Ворон (Закарпатська область), І. Голда (Запорізька область) і багато інших.

У більшості звернень з питань виробництва й праці в тій чи іншій мірі висловлюється невдоволення станом фінансової системи, механізмами ціноутворення, кредитування, податкової політики. Так, робітники шовкового радгоспу «Пологівський» (Запорізька область) не розуміють, чому їхня продукція — кокони шовковичного шовкопряда — стала державі не потрібна. «Раніше, — пишуть вони, — один кілограм коконів був еквівалентний вартості 150 кг пшениці, а зараз це співвідношення зменшилося в 7 разів. Вже рік радгосп не фінансується. Чому якийсь бездушний чиновник повинен вирішувати долю нашого виробництва?». «Наш колгосп «Весна» (Білогірський район, Хмельницька область), — йдеться в листі працівників тваринницької ферми, — поставлено на коліна. Четвертий рік колгосп не фінансується, а ми не отримуємо зарплату. Хто наживається на наших мозолях?».

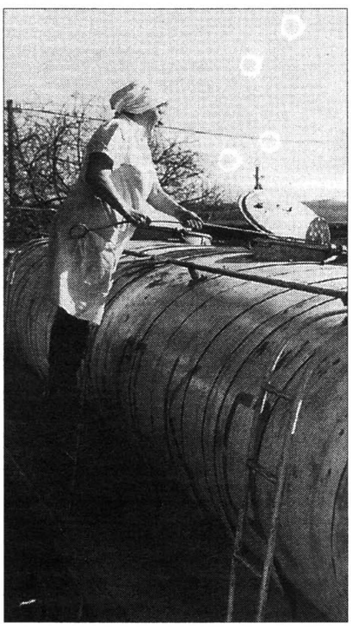
У переважній більшості звернень висловлюються сподівання, що Верховна Рада України найближчим часом внесе корективи до законів, від яких залежить функціонування виробництва, формування бюджету держави, вирішення трудових і соціальних питань, і забезпечить дійовий контроль за виконанням положень Конституції України щодо забезпечення прав громадян на працю, заробітну плату, охорону здоров'я й соціальний захист.

Відділ з питань звернень громадян Секретаріату Верховної Ради України.

Апетитний сир із цілющої закваски

Хоч як умовляли директора Шишацького сирзаводу Анатолія Веремійченка, щоб відкрив таємницю виготовлення сиру, та все дарма: повірте, каже він, і сам до пуття не знаю. За технологією все начебто просто. А на практиці: кожен з чотирьох майстрів по-своєму над ним чаклує.

Натомість директор поділився таємницями виживання підприємства в умовах кризи. У молочній справі головне — не поривати зв'язків із колгоспами. Не оминати жодного сільського двору, де є корова. Почасти авансуємо їх грошима, а також пальним, технікою чи будматеріалами розраховуємося за молоко.

На заводі завершують реконструкцію, зокрема встановлено маслолінію. Крім традиційних видів сиру «Пошехонського» і «Костромського», торік освоїли два нові — «Звенигородський» і «Славутич», запатентовані розробки вітчизняних технологів.

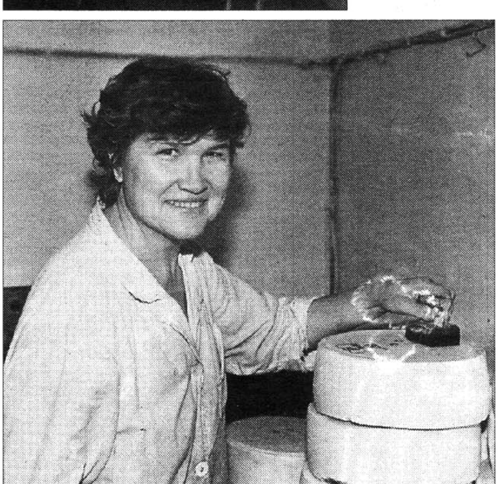
Ми пройшли технологічним циклом: від молоковоза до погребів, де сир дозріває. Потім приступили до дегустації: від головки сиру зрізаємо по всій ширині тонесеньку скибочку. Уважно вивчаємо малюнок зрізу. Що щільніша маса і об'ємніші отвори (дірочки), то вищого класу сир. «Славутич» — саме такий. А затим нам запропонували покуштувати закваску, основу для будь-якого сиру. Знавці стверджують, що, вживаючи її щодня, не хворітимеш до 100 літ. Залишилося тільки пожалкувати, що на заводі ми були лише кілька годин.

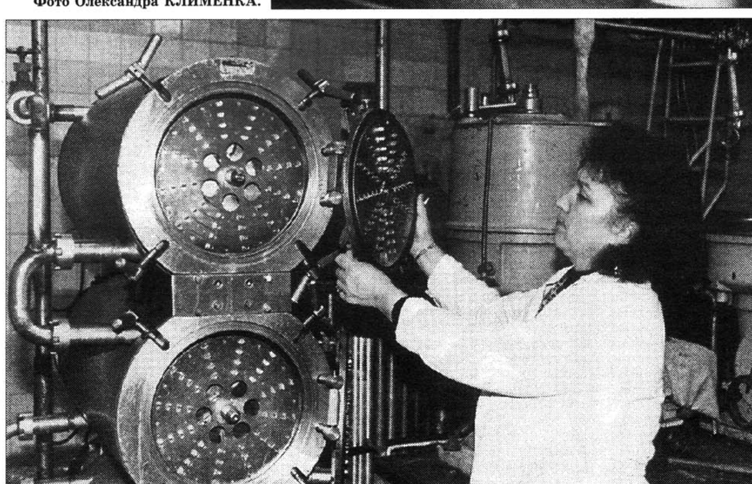
Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Інвестуй і володарюй

ОДНА з найбільших нинішніх проблем — це необхідність створення умов для активної інвестиційної діяльності в сфері виробництва. Проте, як відомо, коштів на ці цілі держава не має. Не мають їх і підприємства. Вітчизняні банки за своїми фінансовими можливостями також не в змозі розв'язати питання великомасштабного інвестування економіки України. Тож виникає питання, де їх відшукати і якими механізмами скористатися, щоб не втратити економічної самостійності і при цьому стимулювати власне національне виробництво? Питання це вирішать лише іноземні інвестиції.

КОЛИ казати про великі вкладення, то це може бути винятково приватний капітал. Проте для цього слід створити умови, що відповідають міжнародним стандартам, щоб приватний інвестор (кредитор) був певний, що не втратить свої кошти, вкладаючи їх в економіку України. Передусім, це страхування капіталу, гарантії, наявність високоліквідної застави. Звичайно, є можливість отримання позичкових коштів, використовуючи гарантії уряду України. Загальна потреба в таких коштах (за оцінками різних експертів) від 55 до 85 млрд. дол. США. Проте вони під гарантію уряду йдуть головно на розв'язання проблем, пов'язаних з бюджетом держави (обслуговування зовнішнього боргу) і, як правило, це кредити цільові, контрольовані міжнародними фінансовими організаціями (МВФ, Світовим банком та ін.). Тож розраховувати на використання механізму гарантій уряду під час отримання великих обсягів іноземних інвестицій дуже складно.

У разі масштабного залучення в економіку України прямих інвестицій, якщо українська сторона бажає зберегти за собою контроль над економікою створюваних спільних підприємств, частка українського капіталу в спільних статутних фондах має становити не менш як 51 відсоток. Але для цього треба мати власні фінанси, нерухомість тощо на суму від 30 до 45 млрд. дол США. За станом на сьогодні таких коштів практично немає. Отже, хочемо ми чи ні, прямі іноземні інвестиції можуть бути залучені лише за умови, що статутні фонди спільних підприємств цілковито належатимуть іноземним інвесторам (СП зі 100% іноземним капіталом). У такому разі виникає вірогідність втрати економічної незалежності України.

Практика показує, що СП зі 100% іноземним капіталом вправі самостійно приймати рішення щодо використання отриманого прибутку (після сплати всіх податків, обов'язкових платежів), але через певні причини здебільшого вивозить його. Тому не можна з певністю передбачити, що такі СП реінвестуватимуть свій доход, і підтвердженням тому є статистика останніх двох років (лише 0,6—0,9 відсотка доходів СП від загальної суми доходів було реінвестовано). Таким чином, прямі інвестиції (як один із можливих видів залучення іноземного капіталу) не розв'язують проблеми великомасштабного залучення в економіку України іноземного капіталу. Додатково слід відзначити, що проблеми мінімізації ризику втрати капіталу (страхування, гарантії, застава) цілком належать до прямих інвестицій.

ТРЕБА сказати ще про одну проблему. За системи оподаткування, що склалася в Україні, неможливе розширення відтворення для цілої низки галузей матеріального виробництва на бездотаційній основі. До них належать: галузі з високим ступенем наукомісткості, капіталомісткості, з тривалими строками окупованості і невисоким рівнем рентабельності. А це практично всі галузі машинобудування, приладобудування, паливно-енергетичний комплекс, транспорт, зв'язок, сільськогосподарське виробництво тощо.

Згідно з чинними нормативними та інструктивними документами погашення кредитів має здійснюватися за рахунок прибутку, що залишається у розпорядженні кредитопозичальника після сплати податків, а витрати на обслуговування кредитів (сплата відсотків) належать до собівартості продукції. Розрахунки, а у більшості випадків і практика, свідчать, що або залучувані кошти не можуть бути повернені протягом строків служби технічних засобів (створених за рахунок кредитів), або терміни повернення розтягуються на десятиліття. За таких тривалих термінів повернення кредитів витрати на їхнє обслуговування багаторазово перевищують спочатку отримані суми, а фактична ціна об'єктів, створених за рахунок кредитних коштів, у багато разів перевищує їх реальну вартість. Що в свою чергу сприяє невиправданому зростанню собівартості продукції, що її виробляють, а отже, зниженню її конкурентоспроможності та зниженню рентабельності виробництва. Як приклад можна навести результати розрахунків, зроблених київським інститутом «Енергопроект» для ТЕЦ-7, що її проектували в Києві. З них випливає, що кредит в 1.418 млрд. дол. США може бути повернуто протягом 29 років, а плата за використання його становитиме 3.534 млрд. дол. США. Тож реальна ціна ТЕЦ-7 становитиме 4.952 млрд. дол. (тобто 349% від номінальної ціни). Аналогічні результати виходять під час розробки бізнес-планів практично для всіх капіталомістких об'єктів.

Нині офіційним варіантом отримання коштів для повернення кредитів (відсотків за кредит) в електроенергетиці України прийнято методологію «тарифних механізмів», згідно з якою кошти для повернення кредитів (відсотки за кредит) одержують за рахунок підвищення тарифів, за якими реалізують вироблювану електроенергію.

Як приклади розглянемо кілька інвестиційних проектів, затверджених Верховною Радою України (матеріал семінару 25—26 березня 1997 року, Київ).

1. Реабілітація гідроелектростанцій. Загальна сума проекту — 210 млн. дол. США. У тому числі кредит Світового банку становить 114 млн. дол. США; власні кошти — 80 млн. дол. США; гранти Швейцарії, Канади, Норвегії — 17,1 млн. дол. США.

Кредит Світового банку надано на 17 років, п'ятирічний термін відстрочки платежів включно (погашують тільки відсотки за кредит). Відсоткова ставка — 7% річних.

До 2000 року передбачають цілковито компенсувати місцеві інвестиційні витрати за рахунок «тарифного механізму», а в період з 2001 по 2012 рік — повністю повернути кредит Світового банку з відсотками шляхом конвертації власних коштів у тверду валюту відповідно до обмінних курсів, чинних на момент розрахунків.

Згідно з розрахунками збільшення тарифу на електроенергію для споживачів України (промисловість, транспорт, сільське і комунальне господарство тощо) становило близько 0,009 цента в 1996 році і досягне максимуму — 0,02 цента — в 2000-му, а потім поступово зменшуватиметься до 0,0037 цента у 2012 році.

2. Проект розвитку ринку електроенергії України. Сумарна потреба фінансування становить 384 млн. дол. США. У тому числі кредит Світового банку — 317 млн. дол. США, власні кошти — 62,0 млн. дол. США, іноземні джерела — гранти — 5,0 млн. дол. США.

Кредит надано на 17 років (п'ятирічний пільговий період відстрочки платежів під стандартну змінну відсоткову ставку Світового банку, що становить близько 7 відсотків).

Повернення кредиту з відсотками здійснюватиметься за рахунок продажу електроенергії, виробленої ТЕС і реалізованої через НДЦЕУ обласним енергопостачальним компаніям, у 2002 — 2013 роках. Згідно з розрахунками максимальна щорічна надбавка до тарифу погашення кредиту Світового банку становить 0,038 цента в 1999 році і зменшиться до 0,003 цента в 2013-му.

3. Проект розвитку ринку електроенергії України.

Кредит ЄБРР на суму 55,9 млн. дол. США надано на 9 років. Два роки — пільговий період під фіксовану ставку, що дорівнює 7,4 відсотка річних.

Повернення кредиту з відсотками здійснюватиметься за рахунок продажу електроенергії, виробленої ТЕС і реалізованої через НДЦЕУ обласними енергопостачальними компаніями, протягом 1998—2006 років. Згідно з розрахунками максимальна надбавка до тарифу для погашення кредиту становитиме 0,008 цента в 1997 році і зменшиться до 0,002 цента в 2006 році.

4. Проект реконструкції Старобешівської ТЕС.

Сумарна вартість проекту в цінах кінця 1995 року — 161,22 млн. дол. США. У тому числі кредит ЄБРР на суму 113,22 млн. дол. США, співфінансування — 28 млн. дол. США, власні кошти — 20 млн. дол. США.

Кредит ЄБРР надано на 13 років, пільгову (три роки) відстрочку платежів включно. Відсоткова ставка за користування кредитом — 8,9 % річних. При цьому на повернення основного боргу і сплату відсотків буде витрачено 199,7 млн. дол. США.

З урахуванням річної реалізації електроенергії Старобешівською ТЕС обсягом 13,8 млрд. кВт/год і динаміки зростання вартості палива передбачають, що тариф на електроенергію збільшуватиметься від 3 центів США за кВт/год в 1998-му до 4,9 цента США за кВт/год в 2012 році, що призведе до збільшення тарифу ДАЕК «Донбасенерго» на 0,08 цента в 2001 році. Ця надбавка зменшиться удвічі в 2010 році.

ОТЖЕ, на сьогодні підписано й ратифіковано Верховною Радою України контракти на інвестування об'єктів енергетики на суму 1,5 млрд. дол. США. Готуються до підписання договору на загальну суму 2,0 млрд. дол. США, у стадії початкової підготовки ще 6 інвестиційних проектів. Як основну методику отримання коштів для повернення кредитів (відсотків за кредит), як зазначалося вище, використовують «тарифний механізм».

Суть «тарифного механізму» полягає в тому, що до чинного тарифу додається додатковий (що відповідає розрахунковому в кожному контракті).

Утворюється сумарний тариф, що є основним, і використовується під час розрахунку сплати за користування електроенергією всіма споживачами і населенням України включно.

Після отримання виручки від продажу електроенергії споживачам частину суми, що утворюється за рахунок додаткового тарифу, буде спрямовано на погашення позичкового капіталу (кредит плюс відсоток за кредит), а суму коштів, що залишиться, спрямують у держбюджет.

З цього випливає, що усталена методика «тарифних механізмів», по-перше, обмежує економічні інтереси населення України, бо погашення позичкових коштів (кредит, відсоток за кредит) здійснюється і здійснюватиметься (165 млрд. дол. США і 2,0 млрд. дол. США) за рахунок доходів населення. По-друге, будь-яке підвищення тарифу (в енергетиці) автоматично через 6—8 місяців, крім підвищення ціни на електроенергію, потягне за собою зростання цін на всі види товарної продукції та послуг в економіці держави. В результаті це знижує купівельну спроможність населення і в кінцевому підсумку зменшується доходна частина державного бюджету.

Методологія «тарифного механізму» фактично переносить всю відповідальність за фінансування таких рішень на народ України. Як економічне рішення зазначена методологія шкідлива, бо прямо сприяє виникненню нових витків інфляції в економіці України.

Вихід з цієї, здавалося б безвихідної, ситуації простий — проблему слід розв'язувати за умови використання методології, що враховує нинішній стан економіки України, а також за умови віднайдення взаємоприйнятних для позичальників і кредиторів компромісів. І такий вихід є, але для його реалізації потрібно бажання і політична воля Верховної Ради України.

Пропозиція полягає в тому, щоб, використовуючи «податкові канікули», розробити необхідну методику, що стане основою відповідного закону України.

Нині чинне законодавство дає змогу розв'язати це завдання. Ідею залучення іноземних інвестицій для найважливіших проектів за допомогою тих чи тих економічних пільг («податкові канікули») закладено в ст. 7 Закону України «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.1996 р. Постанова Верховної Ради України про введення в дію цього закону зобов'язувала Кабінет міністрів за 3-місячний термін підготувати проект закону України «Про режим іноземного інвестування». Більше року минуло відтоді, а документа й досі немає.

Указ Президента України «Про заходи з інвестування розвитку генеруючих потужностей електроенергетики України» від 17.06.1996 р. сформулював ідею встановлення спеціального режиму валютного регулювання і оподаткування. Її сенс полягає в тому, що «податкові канікули» та «інвестиційний кредит» є основою для розробки методики, що може бути сформульована як закон України. «Інвестиційний кредит» за змістовним навантаженням близький до фінансового лізингу. У цьому разі кредитор, надаючи позичальникові кошти, залишається власником об'єкта інвестування до погашення позички, після чого об'єкт переходить у власність позичальника капіталу. «Податкові канікули» — економічний гарант позичкового капіталу. Водночас вони забезпечують його повернення. Встановлення «податкових канікул» для конкретного об'єкта інвестування унеможливлює нецільове використання цих коштів. При цьому підприємства, в які направляються «інвестиційні кредити», працюючи далі, сплачують усі види податків, обов'язкових платежів, передбачених законами України, у повному обсязі. «Податкові канікули» поширюються лише на ту частину продукції (товарів), що виробляється в результаті практичної реалізації «інвестиційних кредитів», а також на об'єкти (підприємства тощо), створені за рахунок «інвестиційних кредитів». З чого випливає, що коли не буде «інвестиційних кредитів», не буде приросту продукції. Але не буде й «податкових канікул». Що свідчить про жорсткість конструкції і в сукупності про цільове використання інвестиційних коштів і «податкових канікул». Не менш привабливе те, що фінансові ресурси, отримувані в результаті «податкових канікул», можуть використовуватися тільки для повернення позичкових коштів і реінвестування в економіку України.

З ОГЛЯДУ на вищесказане пропоновану методику можна розглядати в інвестиційній політиці, що склалася, як єдино можливий варіант виходу України з інвестиційного глухого кута. При цьому економічна ефективність і доцільність пропонованої методики полягає в наступному.

1. Об'єкт інвестування переходить у власність української сторони водночас із закінченням розрахунків за користування кредитними ресурсами. При цьому в кілька разів зменшуються терміни повернення позичкових коштів і в кілька разів зменшується плата за їх використання.

2. Має позитивний вплив на зменшення собівартості товарів, послуг у наявній інфраструктурі виробництва, що сприяє зменшенню цін на ці товари і послуги, і, зрештою, підвищує добробут населення.

3. На відміну від методики «тарифного механізму», пропонована дає змогу практично розпочати реінвестування великих коштів в економіку України. При цьому різко зменшується потреба можливого використання гарантій уряду під час отримання великих позичкових коштів.

4. За рахунок адресності кредитних коштів, скорочення термінів повернення, зменшення фактичних виплат менш залежної від залучуваного капіталу стає українська економіка, що дуже важливо в політичній площині питання, коли йдеться про економічно самостійну державу.

5. На відміну від методики «тарифного механізму», ця не створює загальних і приватних передумов для можливого виникнення інфляції в економіці України.

6. Не вносить суперечок до чинного законодавства України. Мета її в тому, щоб знайти практичний шлях розв'язання проблем, пов'язаних з підвищенням ефективності використання позичкових коштів в умовах збереження контролю за розвитком власної економіки.

Сподіваюся, що серед депутатів Верховної Ради України немає таких, котрим байдуже національне відродження України як економічно сильної і незалежної держави.

Олександр ДУНТАУ,
народний депутат
Верховної Ради України 12-го скликання.

Два дні, які мають сколихнути... Європу

***ЦЮ ЗУСТРІЧ** називають історичною і доленосною для європейського континенту. Саміт у Мадриді поставив крапку у довготривалій «холодній війні», по обидва боки барикади якої змагалися політики і жили звичайним життям звичайні люди.*

Тепер немає, так би мовити, предмета: комуністичної загрози, боротьба з якою і була головним призначенням Північноатлантичного військово-політичного блоку —НАТО. Навіть Росія, непохитна у своєму переконанні, що розширення альянсу на схід загрожує її безпеці, змирилася з необоротністю цього процесу, підписавши з НАТО Основоположний акт про особливе партнерство. І те, що Борис Єльцин не прибув на мадридську зустріч після Денвера, де Росію запросили стати восьмою у «сімці», не зіпсувало настрою представникам 16 країн — членів НАТО, що тут зібралися.

Щоправда, у них були інші турботи: гострі розбіжності щодо складу першої групи країн Центральної і Східної Європи, запрошених до НАТО, що й надалі роз'єднують лідерів натовських держав. Президент США Білл Клінтон за підтримки прем'єр-міністра Великобританії Тонні Блера і лідерів інших країн наполягали на тому, щоб до першої групи було включено лише Польщу, Угорщину та Чехію. Більшість членів НАТО, перш за все Франція, виступала за те, щоб запросити також Словенію та Румунію. Однак на нинішньому саміті твердо обіцяно решті кандидатам, що «двері до НАТО залишаються відчиненими». Питання про наступний раунд розширення вирішуватимуть, очевидно, на майбутньому саміті — у травні 1999 року.

Саме тоді, коли НАТО відзначатиме 50-річчя, очікується офіційний вступ до альянсу Польщі, Чехії та Угорщини, яким у вівторок зроблено пропозицію. Вони мають у грудні після завершення переговорів підписати протоколи про вступ, а потім розпочнеться тривала і нелегка процедура їх ратифікації в парламентах усіх країн НАТО і країни-кандидата. До закінчення цієї процедури вони залишаться кандидатами.

Президент США Білл Клінтон розцінив рішення про розширення як «гігантський крок» на шляху до «нової Європи і в нове століття». Він підкреслив, що три запрошені країни стануть «чудовим прикладом для інших нових демократій Центральної і Східної Європи — від північного заходу до південного сходу континенту. Нині ми ясно продемонстрували, що двері НАТО відчинено для всіх бажаючих вступити до цієї організації», — сказав він.

У середу до 16 учасників саміту НАТО приєдналися глави держав, урядів та їхні представники з 28 країн-партнерів. Минуло перше на найвищому рівні засідання нещодавно створеного форуму політичних консультацій і військового співробітництва — Ради Євроатлантичного партнерства (РЄАП).

Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана після завершення саміту дав інтерв'ю газеті «Републіка», в якому зауважив, що зустріч у верхах, де розв'язано питання про прийняття до організації низки країн Центральної і Східної Європи, є «однією з найважливіших зустрічей за 48-річну історію альянсу».

На думку Солани, результати нинішнього саміту стануть надзвичайно важливим етапом на шляху перетворень структури НАТО, розпочатих кілька років тому з урахуванням глибоких змін у Європі та у світі.

У Мадриді підписано Хартію про особливе партнерство НАТО з Україною, сказав Солана, яка «встановить чіткі й конкретні відносини між цією країною і НАТО, розширить участь України у підтримці стабільності в Європі».

На жаль, на час випуску газети не було відомо подробиць підписання Президентом України та представниками країн — членів НАТО Хартії про особливе партнерство. Матеріал про це «ГУ» опублікує в одному з найближчих випусків.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Хроніка. Факти. Події

• *Тирана*

По шматочку від святкового пирога

На посаду майбутнього президента було затверджено кандидатуру нинішнього генсека соціалістичної партії Реджепа Мейдані. А новим прем'єр-міністром країни стане Фатос Нано — також одна з перших фігур у керівництві партії. Таке рішення прийняло керівництво соціалістичної партії, яка одержала перемогу на виборах в Албанії.

• *Пномпень*

Тривають бої не на життя...

Конфлікт у Камбоджі, що розгорівся в результаті державного перевороту, триває. Підрозділи армії, які підтримують Народну партію Камбоджі на чолі з другим прем'єр-міністром Хун Сеном («натхненником перевороту»), ведуть наступ на позиції роялістів на північному заході країни. У провінціях Сіємреа та Баттамбанг перевага сил Хун Сена стала очевидною. Однак провінція Бонтей-Міенчей протягом останніх двох днів повністю контролювалася прибічниками роялістів і лише недавно бронетанковим підрозділам Хун Сена вдалося встановити контроль над цим районом.

• *Тбілісі*

Зрушення в переговорах — лише позитивні

«Останнім часом у переговорах з абхазькою стороною спостерігаються певні позитивні зрушення», — про це заявив у Тбілісі радник Президента Грузії Леван Алексідзе. У розмові з журналістами він відзначив, що «керівництво Грузії готове надати Абхазії в складі єдиної федеративної грузинської держави державно-правовий статус з найширшими правами у сфері економіки, політики, культури». Він повідомив, що в останній декаді липня в Женеві відбудеться черговий раунд консультацій з врегулювання грузино-абхазького конфлікту.

• *Лондон*

Визначено вже крайній строк

Основні політичні партії Північної Ірландії домовилися сьогодні про те, що всі суперечності щодо здійснення угоди про здачу зброї напіввійськовими формуваннями католиків і протестантів треба врегулювати не пізніше, як 23 липня цього року. Такий підсумок чергового раунду багатопартійних переговорів щодо майбутнього облаштування Північної Ірландії, які відбулися в Белфасті — адміністративному центрі цієї британської провінції.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Це вам не на слонах кататися!

У різних країнах і релігіях є певні числа, яким приписують якісь магічні властивості. Індія — країна численних і різноманітних релігійних обрядів і звичаїв — дуже трепетно ставиться до знаків долі, виражених цифровими позначеннями. Так, 14 липня в Індії відбудуться дванадцяті за ліком президентські вибори. Чи принесе щасливе число 12 стабільність і мир? Індуси вірять у це, а віра — велика сила.

Очікувані вибори, як запевнила засоби масової інформації Центральна виборча комісія Індії, пройдуть у повній відповідності з положеннями конституції республіки. А обрання нового президента країни здійснюється шляхом таємного голосування колегією виборців, що являє собою 4848 делегованих до неї депутатів обох палат парламенту і законодавчих зборів штатів і союзних територій. Подібна процедура демократичного вибору відбуватиметься вп'яте. Теж, у принципі, непогане число.

Свої заявки на участь у виборах подали 64 претенденти на вищий державний пост у країні. Серед лідерів передвиборної гонки віце-президент республіки, колишній голова Центрвиборчкому, представники різних регіональних партій, а також незалежні. Експерти вважають 77-річного віце-президента Індії Кочеріла Рамана Нараяна найімовірнішим переможцем в очікуваному голосуванні. Такий шанс надає йому підтримка Об'єднаного Фронту, 14 центристських, лівих і регіональних партій, а також найдавнішої партії Індійського національного конгресу. Судячи з усього, боротьба на президентських виборах не обіцяє бути гострою, хоча, хто знає, як будуть розташовані зірки...

Зарядка для ченця-пожежника

Із монастиря, що на схилі гори Каясан (Республіка Корея), раніше долинало лише глухе бурмотіння буддійських ченців, що моляться під монотонні удари в дерев'яну колотушку.

Однак віднедавна, щонайменше раз на місяць, можна почути шум, який зазвичай супроводжує футбольні матчі, розповідає журнал «Сеул». І не варто дивуватися: ченці монастиря Хеінса справді грають у футбол. За словами їхнього тренера Панья, все почалося зі звичайної зарядки, що її ченці змушені робити, аби завжди бути в хорошій фізичній формі. Річ у тім, що взимку в районі Каясана часто спалахують лісові пожежі, і ченцям самим доводиться їх гасити. А для цього — бігати гірськими схилами та долинами...

І ось, захопившись футболом, ченці щомісяця проводять матчі зі студентами буддійських університетів. Їх суперниками виступила і команда телезірок Кореї, яку їм вдалося перемогти.

Королівство прямих дзеркал

***ЗАВДЯКИ** своєму розташуванню в самому серці Західної Європи Королівство Нідерланди посідає доволі вигідну позицію для проведення політичних форумів а-ля саміт ЄС. Але головне, «гра в центрі поля» вигідна для співробітництва та торгівлі як із безпосередніми сусідами, так і з сусідами у Європі. Серед них має честь бути й Україна.*

Саме вдале географічне «влучання» багато в чому визначає характер тутешньої економіки, орієнтованої на міжнародну діяльність. У цьому ми могли переконатися, як кажуть, на власні очі, коли нещодавно Україну з триденним робочим візитом відвідала міністр зовнішньої торгівлі Нідерландів пані Аннек ван Док.

Під час поїздки по Україні її супроводжували 18 бізнесменів, які часу даремно не гаяли і провели чимало зустрічей з усіма зацікавленими у співробітництві. Нагадаємо, партнерські стосунки між нашими державами можна назвати якщо не зрілими, то, принаймні, отроцькими: 1996 року обсяг товарообороту становив 269,9 млн. дол. США, а за 4 місяці цього року — 91,6 млн. дол. До того ж, торік Нідерланди посідали 5 місце в загальному обсязі товарообороту України із країнами Західної Європи. Додайте до цієї інформації 90 спільних підприємств плюс обсяг голландських інвестицій до нашої економіки, які на початок року становили 131,9 млн. дол.

Нідерландська економіка в основному спрямована на експорт, підкреслювалося на зустрічах Аннеке ван Док з віце-прем'єром України Сергієм Тигіпком, міністром фінансів Ігорем Мітюковим, главою Національного Агентства з реконструкції та розвитку Романом Шпеком та президентом УСПП Анатолієм Кінахом. Наприклад, голландська експортна квота (51 відсоток) є найбільшою у Європі. Для порівняння: у Німеччині експорт становить 36 відсотків, у США та Японії — 11.

Під час переговорів у Києві глава зовнішньополітичного відомства Нідерландів відзначала особливий інтерес голландської сторони до проектів у текстильній промисловості, у сфері культури, у деревообробній промисловості та лісовому господарстві.

За нинішніх відносин — перевіреннях, як то кажуть, не на око, а на зуб, — важливим кроком буде якнайшвидше підписання широкомасштабного договору між двома державами.

Яна СТАДІЛЬНА.

Дарма — ярма, аби занози наші

До питання про дивні способи відродити український автомобіль

ЗАВМЕРЛИ автобудівні заводи та заводи-суміжники, без роботи — десятки тисяч кваліфікованих робітників у Запоріжжі, Луцьку, Львові, Мелітополі... Держава в активному пошуку радикальних заходів щодо стимулювання розвитку цієї сфери економіки... І ось незадовго до того, як покинути свій пост, прем'єр-міністр направив листа до Верховної Ради з проханням прийняти закон «Про стимулювання виробництва автомобілів в Україні». (Сам проект закону у ВР).

Проте...

Шановні національні виробники автомобілів та комплектуючих до них, заспокойтеся і продовжуйте шукати вихід зі складного становища самотужки! Вас це не стосується.

З проекту закону: «4. Звільнити до 1 січня 2008 року від обкладення акцизним збором обороти з реалізації легкових та вантажно-пасажирських автомобілів, що виробляються підприємствами з іноземними інвестиціями з виробництва та продажу автомобілів, у статутному фонді яких розмір іноземних інвестицій становить не менше 150 мільйонів доларів США».

Хоч у тексті і не згадується, але насправді йдеться виключно про «інтернаціонального» виробника, точніше — про спільне підприємство ВАТ «АвтоЗАЗ» та корейської компанії «Деу моторс». Саме таку суму інвестицій запропонували південнокорейські партнери.

Здається, незважаючи на пекучі проблеми, котрі повинні вирішуватися Верховною Радою після прийняття бюджету, хтось усіма силами прагне нав'язати сесії економічно і політично не обгрунтований проект. Його автори розраховували на те, що, втомлені цілорічною роботою, в передчутті відпустки, депутати не звернуть уваги на відсутність логіки чи бодай елементарних розрахунків.

Очевидно, ставки досить великі, коли автори законопроекту пішли на підштовхування депутатів до відвертого порушення Конституції України, стаття 42 якої передбачає захист державної конкуренції у підприємницькій сфері. Прийняття законопроекту в запропонованому вигляді призведе до фактично монопольного становища на ринку однієї марки та поступового зникнення не лише нових імпортованих, а й автомобілів українських виробників — ЛАЗ, ЛуАЗ, КРАЗ-Iveco та інших. Щоправда, це станеться лише тоді, коли інвестор таки виконає свої зобов'язання, а не зведе всі свої зусилля до отримання кредиту і безмитного та безакцизного завезення в Україну тисяч автомобілів у вигляді «складальних комплексів», як завуальовано говориться в проекті закону. І на цьому вся «грандіозність» закінчиться.

Фахівці науково-експертного відділу секретаріату Верховної Ради виявили, що, крім Конституції, законопроект суперечить ще й низці законів та постанов держави. А саме:

закону «Про підприємництво в Україні», яким передбачено створення для всіх підприємств однакових правових та економічних умов господарювання;

закону «Про захист від недобросовісної конкуренції», який не допускає надання чи навіть досягнення неправомірних переваг у конкуренції;

постанові Верховної Ради від 4 грудня 1996 року «Про основні положення податкової політики в Україні», що не дозволяє надання додаткових пільг для окремих суб'єктів підприємницької діяльності;

законові «Про плату за землю».

На останньому варто зупинитися окремо. Законопроектом передбачено звільнення корейсько-українського СП від плати за використання землі.

Вражаюче! Навіть українська армія платить за землю, отримуючи крихти з держбюджету. Виходить, що військові частини, особливо дисльоковані в Запоріжжі, братимуть участь у фінансуванні супер СП. А коли врахувати, що кредити отримуватимуться під гарантії уряду, то можна з повною впевненістю говорити про українсько-корейське СП, яке стане ділером компанії «Деу моторс» щодо продажу та обслуговування її автомобілів, ввезених безмитно та безакцизно на територію нашої держави. Таким чином, фінансування цього проекту практично покладається на щойно прийнятий бюджет України. А отже, на нас із вами, а отже — і на плечі робітників усіх автомобілебудівних заводів.

Що ж ми нині маємо з продажем та обслуговуванням автомобілів в Україні?

Нарешті почали чітко окреслюватися контури цивілізованого автомобільного ринку, де працюють офіційні імпортери та їх ділери. Структуризація цієї сфери дала змогу продемонструвати світові нашу здатність налагодити серйозний бізнес.

У створення сервісних центрів та торговельної структури інвестовано мільйони доларів США, і процес розширюється. У цій сфері вже сьогодні працюють десятки тисяч робітників. До бюджету держави, як очікують, у цьому році надійде один мільярд гривень!

І от автори горезвісного законопроекту вирішили додушити курей, що вже сьогодні несуть золоті яйця для держави, на догоду ефемерному щасливому майбутньому. Усвідомлюючи, що такими пільгами буде завдано величезних збитків бюджетові навіть за умови успішного функціонування Деу-ЗАЗівського СП, автори законопроекту вирішили компенсувати ці втрати старим дідівським способом: підвищити вдвічі податки для нині діючих імпортерів автомобілів. Захисники законопроекту виходять з нинішніх обсягів продажу автомобілів та запчастин до них.

Такий підхід орієнтований або на економічних невігласів, або на зовсім байдужих до долі України людей. Уже на пам'яті депутатів нинішнього скликання Верховної Ради багато спроб різкого підвищення податків як засобів латання бюджету. Усі вони виявилися невдалими. Адже за умови різкого зростання податків (і відповідного зростання цін) продаж товарів (у нашому випадку — імпортованих автомобілів та запчастин до них) різко спаде, а значить —скоротяться і надходження до бюджету. Вже не буде навіть того мільярда гривень.

Є ще одна безрадісна перспектива. Як казав класик, востаннє експериментуємо! Автомобільний бізнес у разі прийняття закону в запропонованому варіанті буде витіснено до «сірої», а то й «чорної» сфери. Без нових автомобілів країна жити не зможе. Хто захоче придбати «Крайслер», той зробить усе, аби купити його, і знайде для цього шляхи: про це свідчить наш гіркий досвід.

Коли масово підуть автомобілі нового СП — невідомо, так само невідомо, скільки коштуватиме модернізована «Таврія». Думаю, що недешево, оскільки її вартість мусить якоюсь мірою включати вартість інвестицій. До того ж, випускати планується корейську модель, якій уже сьогодні понад десять років, а що вже казати про той час, коли вона реально зійде з конвеєра в Запоріжжі?

Сергій РЕВЕТА.

Вас ошукують

Де шукати броду?

Жашківська фірма «Агробіосинтез» після зустрічей з представниками канадської компанії «Capital Funding Corporation» вже складала наполеонівські плани щодо використання обіцяних зарубіжних інвестицій, як їх запал остудило управління зовнішніх економічних зв'язків облдержадміністрації.

На запит цього управління торговельно-економічна місія Генерального консульства Канади в Україні, зокрема, повідомила: «Наші неодноразові спроби зустрітися з керівництвом зазначеної канадської фірми успіху не мали. Ніяких спроб компанії 'Capital Funding' зв'язатися з торговельно-економічною місією зроблено не було, що не характерно для солідних канадських компаній». Одне слово, місія висловила сумнів у наявності зазначеної вище компанії і тим паче у її намірах інвестувати капіталовкладення в українську економіку.

Обпікшися на гарячому, жашківські бізнесмени тепер дмуть і на холодне, не забуваючи напучувати колег: питати зарубіжного броду потрібно спочатку принаймні у своєму управлінні зовнішньоекономічних зв'язків.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Іноземний інвестор відступає

Обсяги іноземних інвестицій у підприємства Донецької області невпинно знижуються, вважають спеціалісти обласного управління статистики.

Якщо в 1995 році область одержала 9,2 мільйона доларів США, у 1996-му — 14,5 мільйона доларів, то за підсумками першого кварталу 1997 року ця сума становила лише 0,2 мільйона доларів. І якщо за величиною іноземних інвестицій на початку минулого року область посідала друге місце в Україні (після Києва), то на початок цього року —п'яте. Є випадки відкликання іноземного капіталу — на початок квітня в обсязі 0,4 мільйона доларів.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

Хай живе... малий капіталізм!

На Чернігівщині зареєстровано 466 тисяч підприємств малого бізнесу. Але фактично працюють лише 1,1 тисячі. Це — 1064 тисячі працівників.

Пояснити це неважко: відсутність стартового капіталу, матеріальних ресурсів, великий податковий тягар і т. п. Тому переважає тенденція розвитку торговельно-посередницьких структур. Кількість малих підприємств у сфері торгівлі та громадського харчування нині становить 57 відсотків. До речі, окремі з них добре функціонують і за складних умов. Роздрібний товарообіг ТОВ «Колосок», наприклад, — це четверта частина товарообігу всіх малих підприємств. «Союз» має вже гарно обладнані фірмові магазини з великим спектром різноманітних товарів.

Промовиста деталь: нова справа скочується «згори», а далі... пробуксовує. Так, в обласному центрі 505 малих підприємств, у містах обласного підпорядкування Ніжині та Прилуках — відповідно 125 та 68, а вже в районах — 3—5, і у Коропському, зокрема, одне-єдине.

Якоюсь мірою виправити це становище покликана програма розвитку та підтримки малого підприємництва на 1997—1998 роки, яку затвердила облдержадміністрація.

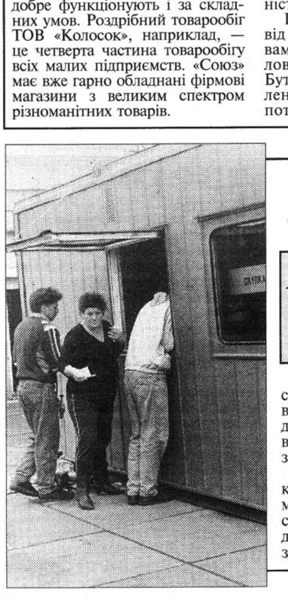
Принципова відмінність її від попередніх планів, за словами першого заступника голови облдержадміністрації Миколи Бутка, у тому, що вона націлена передусім на роботу з потенційними кадрами малого бізнесу. Практика показує, що розпочати діяльність бізнесменам здебільшого заважає слабка поінформованість, незнання законодавства, відсутність контактів із партнерами. Тому в області почастішали семінари-практикуми з цих питань, виставки виробів місцевих товаровиробників, формується банк довідкових матеріалів, рекомендацій про зовнішньоекономічну діяльність тощо.

Згідно з програмою розвитку та підтримки малого підприємництва намічено все-таки зростання бізнесових структур і в районах. З цією метою на місцях сприяють полегшеній передачі в оренду незадіяних виробничих площ, вільних підвальних, напівпідвальних приміщень, об'єктів незавершеного будівництва. Намічено надавати деякі пільги, сприяти тим підприємцям-початківцям, які займаються насамперед виробничою діяльністю, виготовляють продукцію з місцевої сировини та відходів виробництва.

Структури малого підприємництва нині дають 1,5 відсотка загального обсягу реалізації промислової продукції, 8 відсотків — будівельних робіт, 13 відсотків — платних послуг населенню та товарообігу. Область зацікавлена, щоб ця частка зростала за рахунок залучення до малого бізнесу безробітних, малозайнятих. Одне слово, хай живе малий капіталізм, аніж процвітає пасивність та песимізм.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

На базарному фронті без перемін

ХАРКІВСЬКИЙ міськвиконком у черговий раз «оголосив війну» вуличній торгівлі з метою захистити населення міста від неякісних товарів.

Неважко здогадатися, що стратегічна перевага у вигляді властних рішень — на боці влади. Під тиском чиновників уже впало понад 350 кіосків і 6 так званих стихійних ринків.

Харків обставився свого часу кіосками, що називається, від мерії і до самих околиць. У сусідньому російському Белгороді, наприклад, з яким Харків здавна змагається, в центральних кварталах міста кіоску вдень з вогнем не знайдеш. А у нас кіосками хоч греблю гати. Вони оточили головні площі, перекрили тротуари, окупували паркову зону. Та головне — ця кіоскова лавина звалилася на голови харків'ян під милим гаслом ринкових перетворень, цілком легально, за рішенням тих самих міських властей. Деякі ділки (не за спасибі) загатили своїми залізними ящиками цілі квартали, найняли численні штати реалізаторів, розгорнули справжню індустрію. Та для більшості дрібних власників металева будка слугувала лиш засобом заробітку на прожиття.

Чиновники й раніше не соромилися методів узаконеного рекету, грабуючи серед білого дня торгові точки то якоюсь забороною, то дозволом на торгівлю. Все це, зрозуміло, треба було оплачувати і не лише через касу. Хто мав за що, відкуповувався і продовжував свій бізнес. Тепер, схоже, вціліє небагато торгового люду. Чому міська влада наважилася погубити своє ж дітище, здогадатися неважко. Харків перший серед міст України рапортував про дострокове і цілковите завершення малої приватизації. Але скористатися сьогодні багатими прилавками магазинів можуть лише люди високого достатку. Причина дорожнечі — ті самі нерозумні податки, непомірно висока плата за комунальні послуги. Немає сумніву, що крамарі в черговий раз поставили перед чиновниками запитання руба: або зменшіть ставки данини, або приборкайте конкурентів. Закон джунглів — виживає сильніший.

У чому досягла успіхів «перша столиця» останніми роками, так це в організації базарних війн. Усе минуле літо міськвиконком провів у запеклій кампанії проти торговців центрального ринку. На нинішнє літо, схоже, заплановано баталії з кіоскерами. Отак і живемо.

Микола КОСИЙ.

Харків.

В номер

• *Чернівці*

Банду викрив... фоторобот

У Чернівцях прокотилася хвиля квартирних крадіжок. Злодії діяли нахабно — виламували двері, забирали цінності, гроші, побутову техніку.

Чернівецький міський відділ міліції знешкодив банду квартирних злодіїв. За допомогою громадськості художник з міськвідділу виготовив вдалий фоторобот одного з крадіїв. Завдяки такому портретові запозвятого «потрошителя квартир» впіймано. Він і вивів на слід банди. Згодом вона опинилася за гратами.

Послужний список упійманої банди — понад 100 пограбованих квартир.

Крадії виявилися «гастролерами» із Закарпаття.

• *Сімферополь*

Фертінги роблять гроші

Перемогою випускниці євпаторійської школи № 15 завершився фінальний етап бізнес-турніру «Ділові діти-97», в якому взяли участь близько 270 старшокласників. Кращі отримали спеціальні призи — пластикові картки з початковим вкладом у банку «Україна». У такий спосіб банк здобуває нових перспективних клієнтів, включаючи дітей. Цього дня вони зуміли розрахуватись з «Фертінг-банком» фертінгами — грошима героїв книги М. Носова «Незнайко на Місяці». Почавши з кількох сотень казкових грошей, дехто з дітей під час гри зміг їх навіть подвоїти. Навички економічного мислення ця дітвора здобуває змалку.

• *Херсон*

Самого сонця замало

До табору «Сонячний» Херсонського целюлозно-паперового заводу, що розташований у Лазурному Скадовського району, прибули з місією посланці Великобританії. Вони привезли на оздоровлення 120 школярів-чернігівців, які потерпіли від згубних наслідків Чорнобильської катастрофи. Англійські доброчинці забезпечили своїх підопічних необхідними медикаментами і пообіцяли відвідати табір у наступні зміни.

• *Одеса*

Таке під силу лише «Титану» й «Бригадиру»

Буксири Іллічівського порту «Титан» і «Бригадир» перегнали до Об'єднаних Арабських Еміратів плавучий док. Капітан «Титана» Анатолій Ткаченко, який очолив унікальний рейс, виконує таку роботу не вперше — близько десяти років тому він успішно доставив до Алжиру важковагове устаткування для теплової електростанції, потім ще не раз здійснював украй складні транспортування. Й тепер українські моряки, пройшовши понад 4 тисячі миль, доставили на місце призначення досить громіздку споруду вагою близько 8 тисяч тонн без будь-яких пригод.

Вітчизняний стиль

Без труда нема плода

П'ять років тому до тампонажного підприємства було приєднано відсталий радгосп ім. Кондратенка. Утворилася нова форма власності — робітничо-селянське господарство полтавського тампонажного управління АТ «Укрнафта» на чолі з начальником Олександром Краснолуцьким. Доклали чимало зусиль, щоб сільськогосподарська дільниця стала однією з кращих в області. Спільно зі шведською фірмою збудували й оснастили найновішою технікою молокопереробний і консервний заводи. Є тут свої олійниця, млин, крупорушка. Нещодавно на переробному комплексі запрацювала хлібопекарня, яка щодня випікає півтори тисячі паляниць. А також з'явилося ще одне переробне підприємство полтавських тампонажників — м'ясокомбінат з потужними холодильними установками.

На знімку: завідувачка лабораторії консервного заводу Лідія Велика демонструє екологічно чисті м'ясні консерви, компоти, соки, джеми.

Фото Павла ЗДОРОВИЛА (ДІНАУ).

Інвестиції

«Вдовину гречку» з відвалів звільнили

На пробний пуск нової лінії-модуля з випуску ільменітового концентрату на Лемненську збагачувальну фабрику Іршанського гірничо-збагачувального комбінату прибули керівники американських фірм «Пеннвуд текнолоджі» та «Керрмакгі». Вони вже вклали в розвиток цього підприємства близько восьми мільйонів доларів.

Віднині продукція комбінату розподілятиметься так: 70 відсотків — американцям, решта — іршанським титанодобувачам. Без зарубіжних інвестицій нову справу, за яку взявся гірничо-збагачувальний комбінат, не вдалося б зрушити. Адже йдеться про переробку відходів, яких за три десятиліття накопичилося дуже багато. Наше обладнання забирало з породи тільки «вершки», а значна частина «вдовиної гречки», як здавна місцеві жителі називають ільменіт, йшла у відвали. Тепер роботи вистачить на багато років — сировина для виробництва титану видобуватиметься з того, що раніше вважалося відходами.

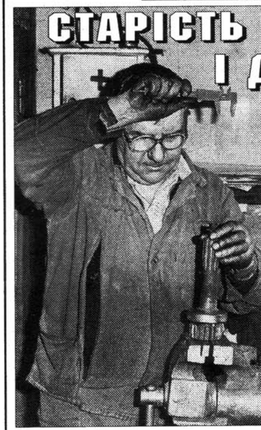
Під час ділових переговорів уточнювалися перспективи співробітництва. Зокрема, як зазначив директор комбінату Микола Головач, є проекти спільної з американцями розробки нових родовищ, подальшої модернізації підприємства.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Проблема

Старість не радість. І для техніки також

Ніщо так не демонструє неможливість існування вічного двигуна, як стан нашого виробництва. Цифри свідчать, що зношеність машин і обладнання на підприємствах області перевищила 61 відсоток. Вищий за середній оцей показник в електроенергетиці, хімічній промисловості, машинобудуванні. Введені в промисловості 1996 року основні фонди становлять лише... 2 відсотки. Технічний прогрес давно поступився місцем регресу — невпинному і безжальному.

У Донецькій області зосереджено шосту частину основних промислово-виробничих фондів України. Їхня вартість на кінець минулого року досягла 47 мільярдів гривень, повідомили в обласному управлінні статистики. Третина фондів припадає на підприємства вугільної галузі, ще стільки — на чорну металургію. Переважна частина величезного промислового потенціалу, виявляється, просто зайва. Потужності з випуску, наприклад сталевих труб, задіяно лише на 28 відсотків, цементу — на 17 відсотків, шкіряного взуття — на 25 відсотків, бавовняних тканин — на 6.

Якщо раніше кожне підприємство робило відрахування «нагору» для технічного переозброєння і могло розраховувати на централізовані капіталовкладення, то нині залишається сподіватися лише на себе. Доходить до абсурду: на складах машинобудівних заводів області (державних, між іншим) стоїть новісінька техніка, у той час, як шахти (теж державні) потерпають від її відсутності.

— Вихід може бути один — уведення лізингової системи, — пропонує заступник директора інституту «Донгіпровуглемаш» Валерій Васильєв. — Коли кидаємо підприємствам гроші, вони просто зникають. Коштів не вистачає, і замість того, щоб обладнати нові лави, гірники починають «латати дірки». Лізинг — це фактична оренда високопродуктивного і надійного обладнання. Якщо підприємство не виконуватиме умов угоди, техніку просто забиратимуть.

За такої системи виживають підприємства з високою організацією праці, а не ті, де зарплату нараховують лише за вихід на роботу. Зарубіжний досвід свідчить, що до лізингу держави вдавалися, коли виникала потреба підняти ту чи іншу галузь, причому необов'язково вугільну. А ми ще тільки звикаємо до думки, що підтримувати варто сильнішого, а не безнадійно відсталого.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

Перемелеться — мука буде. Із сої!

Поблизу Каховки у гостроверхих ангарах розмістилася сучасна технологічна лінія з переробки сої.

— Наш американський партнер Джон Паркер, — розповідає головний фінансист дочірнього підприємства «Фрідом фарм Інтернешнл» Іван Яців, — вивчивши стан справ у переробній галузі сільського господарства півдня України, дійшов висновку: варто вкладати гроші у виробництво соєвого шроту, соєвої олії та соєвого борошна.

На думку фахівців обласного управління сільського господарства і продовольства, мільйонні вкладення американця принесуть користь не лише Херсонщині. Адже неможливо виробити якісний комбікорм для птахів без соєвих добавок. Тому шрот уже закуповують тернопільські, дніпропетровські, кримські кормовиробники. Поза увагою споживача не залишається також цінний харчовий продукт — соєва олія.

Мало того, з соєвого борошна за технологією київських науковців почали виробляти комплекс ароматизованих білків. Ці харчові добавки дають змогу виготовляти ковбаси напівкопчені, варені та сардельки із значним зменшенням собівартості.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсонська область.

До речі

Наша глина поза конкуренцією

У невеликому селищі Просяна розташувався найбільший в Європі гірничо-збагачувальний каоліновий комбінат. Тут великі запаси каолінової глини. Одначе останнім часом потужності комбінату завантажені менш як на третину. Обсяги виробництва каоліну на експорт упали до мінімуму.

Та нещодавно на базі цеху хімічного відбілювання каоліну спільно з американською корпорацією «Енгельхард» створено підприємство з іноземними інвестиціями — ЗАТ «Дніпро-каолін». Американці обновили устаткування, запровадили свої ноу-хау зі збагачення й очищення глини. Крім того, корпорація «Енгельхард» закупила в просянців каоліну на 500 тисяч доларів, у такий спосіб безпроцентно кредитувавши своїх партнерів по бізнесу.

Надії на успіх СП «Дніпро-каолін» небезпідставні. Ще донедавна чимало порцелянових, склодувних, паперовробних і парфюмерних підприємств Німеччини, Франції, Фінляндії та багатьох інших країн Європи послуговувалися каоліновою глиною з українського селища Просяна, яка поза конкуренцією і за відповідного відбілювання майже не замінна.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Коктейль для землі

«Ну, й нахімічили!» — не з насмішкою, а із захопленням сказали люди про працівників рівненського «Азоту».

Річ у тім, що останнім часом азотівці стали витворяти такі штукенції, які знайдеш хіба що у цивілізованій Європі, звідки новинку й запозичено. Вони, застосовуючи німецьку технологічну лінію, почали випускати так звані змішані добрива. У нас традиційно вносять у грунти окремо азотні, фосфорні та калійні «вітаміни родючості». А от «коктейль», та ще приготований за конкретним замовленням на основі аналізу грунтів, дає ефект набагато більший.

Рівненські хіміки пропонують 12 варіантів високоефективних «наборів».

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівне.

Новинки

Вугілля транспортуватиме конвеєр

У державній холдинговій компанії «Луганськтепловоз» освоєно випуск шахтного скребкового конвеєра (на знімку). Новий вид продукції призначено для транспортування вугілля із очисних забоїв, пластів товщиною не менше 0,75 метра.

Перші транспортери вже придбали дніпропетровська шахта «Самарська» та донецькі «Жовтнева» і «Алмазна».

Фото Вадима ЛІСНОГО (ДІНАУ).

КУРЙОЗНІ ВИПАДКИ? НІ, КАПІТУЛЯЦІЯ!

Точка зору

або Чи достатньо захищена наша інтелектуальна власність

(Початок на 1-й стор.).

Через безпорадність різних гілок влади грабіж відбувається і шляхом виїзду за кордон талановитих учених та фахівців, і легальним відпливом туди ж наших науково-технічних досягнень за їх неконтрольованого патентування, і — що найбільше тривожить — внаслідок нелегальної передачі іноземцям матеріалів науково-технічних досліджень і розробок.

Доводиться критично оцінювати насамперед наші закони, спрямовані на захист інтелектуальної власності, а також інші нормативні акти у цій галузі та нашу загальну терпимість до порушників авторських прав громадян та установ. Пригадується, кілька років тому, під час виборчої кампанії у США, одному з офіційних претендентів на Білий дім журналісти нагадали факт сумнівного запозичення ним ще в роки його студентства сторінки чужого тексту, і цей чоловік був змушений відразу ж зняти свою кандидатуру з балотування. У нашій же країні, на жаль, поки що не обурюються фактами присудження ступеня доктора наук і виборів в академіки НАН на основі плагіатного доробку у вигляді цілих «монографій».

А самі ці «монографії» можна продукувати, дотримуючись діючого нині Закону України «Про авторське право і суміжні права», шляхом «запозичення», а то й відвертого списування з чужих книг, брошур та інших матеріалів, навіть не розбавляючи тексти своїм «авторським» словом. І такий, з дозволу сказати, науковий підхід є законним. Це неймовірно, але це так. І становище майже не виправлено в проекті Цивільного кодексу України, підготовленого Міністерством юстиції (березень 1996 року). Відповідний розділ цього проекту принципово не різниться від зазначеного вище Закону України.

Треба привернути увагу і до інших нормативних документів, які стосуються інтелектуальної власності, бо, наприклад, справи з патентування у нашій країні кепські. Як свідчить наш власний досвід, простіше й дешевше запатентувати винахід у Росії, ніж дома. Так, наприклад, на той час, протягом якого заявка лежала (і лежить нерухомо, бо, щоб зрушити справу, треба чимало сотень гривень) у нашому патентному відомстві, Москва оформила два схожих патенти.

Прикладом з багатьох статей Закону про авторське право неважко довести, що творчість учених і фахівців найменше захищена від злодійства, порівняно з творчістю інших інтелектуалів. Навіть такий наймасовіший твір, як науковий або науково-технічний звіт (він здебільшого народжується внаслідок науково-технічної діяльності і за кордоном у посиланнях та цитуваннях уже давно став рівноправним із книгами та іншими публікаціями) зовсім не згадується у відповідній статті 5-й Закону, де перераховано і малюнки, й ескізи, і проповіді, і пантоміми, й адаптації та багато іншого. І коли зі звітів (першоджерел науково-технічної інформації) плагіатори списують усе, що їх цікавить, завдаючи шкоди авторам звітів та їх власникам-установам, то при розгляді позовів судді чешуть потилиці і під тиском заступників крадіїв

відмовляють авторам у захисті їх законних прав. І мотивують це тим, що звіти не мають авторського захисту, оскільки не внесені до переліку у відповідній статті. Це не вигадки, це з практики Київського міського суду і деяких підлеглих йому нарсудів. І розробники Закону (науковці!) не могли не знати цих колізій. Як знали вони й про те, що в судах є труднощі з визначенням і авторів звітів, наукових керівників проведених робіт та їх виконавців. Проте теж не допомогли вченим, хоча потурбувалися щодо авторства майже всіх учасників видовищної творчості (режисерів, виконавців-артистів, операторів, продюсерів тощо). Як наслідок цього, у вказаних вище судах продовжують визначати авторство вчених методами тиску на суддів. Це ілюстрація до констатації Президента Л. Кучми, що є «багатий вибір способів тиску на наших суддів і це може зводити на нуль будь-яку справу». Розробники Закону не бажали поставити правовий заслін перед такими «запозиченнями». Очевидно, тому, що багато хто із сильних осіб наукового і навколонаукового світу безкарно списує звіти у свої «монографії», а сильним треба ж догоджати...

Вражаючою стала новація розробників Закону «Про авторське право і суміжні права» щодо статті 489-ї з розділу «Авторське право» Цивільного кодексу України, коли з неї «забули» взяти відповідну статтю 15-ту нового Закону дуже корисну для боротьби з великомасштабними крадіжками текстів (характерними навіть для деяких академіків НАНУ та їх послідовників), норму, якою встановлюються обмеження обсягу запозичення із творів одного автора. Ця норма велика, дорівнює одному друкованому аркушу (близько 24 сторінок машинопису, або 40 тисяч друкарських знаків). Але й цього, виявляється, замало для енергійних плагіатників...

Наступною аналогічною новацією порівняно з відпрацьованими протягом десятиліть положеннями авторського права стала ліквідація норми про недоторканність твору, якою авторові гарантувалося право на цю недоторканність, а любителям чужого беззаперечно заборонялося без згоди автора вносити будь-які зміни як у твір, так і в його назву. Замість всього цього розробники нового Закону в його статті 13-й люб'язно «дозволили» авторові «протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору або будь-якому іншому посяганню на твір, що може зашкодити честі і репутації автора». Як це автор може «протидіяти», коли, наприклад, перекручений, спотворений твір уже звучить в ефірі або віддрукований без відома автора продається в різних місцях?! Адже ганьбителю твору не забороняється псувати твір і згоди автора на це він не зобов'язаний просити. А щодо «честі» чи «репутації» автора, то про наявність шкоди рішення прийматиме наш гнучкий суд (дивись вищенаведені слова Президента), перед яким ганьбитель правдами й неправдами доводитиме, що він мав найкращі наміри і «поліпшив» твір... Та й чи захоче скривджений автор змагатися з ганьбителем. На це, видно, й був розрахунок...

Це не просто курйозний випадок у законотворчості. Це свідома капітуляція перед списувачами та іншими крадіями творів, бо вони отримали право як завгодно перекомпоновувати твір, в тому числі — і з метою сховати сліди свого плагіатного компіляторства. І це ще не вершина, якої досягнуто в нехтуванні справжніми законами авторського права, побудованими на логіці, досвіді і порядності.

На початку 1995 року в статтю 7-му обговорюваного Закону внесено пункт 2-й, яким фактично ліквідовано охорону всіх атрибутів наукової творчості, оскільки в ньому сказано: «За цим Законом охорона не поширюється на будь-які ідею, процедуру, метод, процес, концепцію, відкриття, винахід, корисну модель,.. звичайні дані, навіть якщо вони виражені, описані, пояснені, проілюстровані у творі тощо». Це фактично розрив діалектичної єдності змісту і форми твору (і є некритичним сприйняттям безплідної багаторічної літературної дискусії про те, що закони з авторського права мають захищати, мовляв, лише форму, а не зміст).

Щоб зрозуміти згубність цієї новації для захисту авторських прав науковців і наукових установ, треба пригадати, як було раніше, без цього пункту 2-го. У результаті науково-дослідної роботи з'являвся, скажімо, якийсь конкретний висновок (чи то ідея, чи то концепція, чи то метод). Цей висновок автори описували відповідним текстом, тобто у відповідній формі. І навіть якщо крадій цього висновку вдався до перефразування тексту висновку, то виручав зміст висновку, бо спеціалісти-експерти могли довести тотожність висновку в тексті оригіналу і в тексті крадія, а суд кваліфікував запозичення відповідно до законів. Це не була охорона висновку, як такого, тобто охорона ідеї, концепції, методу тощо, але це давало змогу схопити за руку крадія при потребі кваліфікувати його дії за Кримінальним кодексом. А тепер, при наявності пункту 2-го, крадій шляхом перефразування тексту того чи іншого висновку уникає охоронної дії Закону, бо з посиланням на вказаний пункт 2-й завжди може заявити, що це він такий мудрий, що сам написав текст висновку, що до нього не може бути претензій, адже суть висновку Законом не охороняється. Таким чином, чи то один з учасників науково-дослідної роботи, чи то якась «зовнішня» людина може вкрасти основний результат багаторічної праці чи свого колеги, чи колективу, чи установи і, перефразувавши вкрадений текст, опублікувати його під своїм іменем або продати, «законним» шляхом уникнувши покарання. І є такі реальні крадії-відповідачі зухвало заявляють у судах (наприклад, у Київському міському), що закон їм це усе дозволяє.

Ось до яких новацій у законотворчості ми дійшли!.. А проект Цивільного кодексу України, підготовлений Мін'юстом, закріплює всі ці «новації». Наведеними прикладами наруги над авторським правом не вичерпується, на жаль, перелік «перлин» у відповідних статтях Закону і проекту Цивільного кодексу.

Цей нерадісний і повчальний екскурс у законотворчу діяльність щодо інтелектуальної власності породжує різні думки. У тому числі й таку: добре, що йдеться не про криваві справи, не про позбавлення волі (хоч покарання за злочини щодо інтелектуальної власності передбачено Карним кодексом), а про якесь там списування. Проте, здавалося б, малозначимі справи обходяться Україні в мільярди доларів. Це по-перше. А по-друге, до чого ж ми прийдемо, якщо з такою неуважністю і недбалістю прийматимуть закони України, даючи можливість безкарно діяти нечесним людям.

Орест АРСАН, доктор біологічних наук, професор, завідувач відділу Інституту гідробіології НАН України;
Василь КУЗЬМЕНКО, доктор технічних наук, професор, завідувач відділу Інституту проблем матеріалознавства НАН України;
Володимир ЛУКОВИЧ, доктор технічних наук, провідний науковий співробітник Інституту проблем матеріалознавства НАН України;
Микола РОЖЕНКО, доктор філософських наук, професор Київського інституту Військово-Повітряних сил.

Спорт

Місток до «сателітів»

На кортах донецького «Локомотива» фінішував міжнародний юнацький тенісний турнір «Кубок Донецька», який уже вдруге проводиться під патронажем Міжнародної федерації тенісу (ITF) для 18-річних спортсменів. Внесення цих змагань до календаря ITF надзвичайно важливе. Переможці отримають рейтингові очки, що дозволять потрапляти на престижні турніри без класифікаційних змагань. Турніри, подібні до донецького, є мовби перехідним містком між юніорськими та турнірами молодих професіоналів серії «сателіт».

Хто ж переміг у Донецьку на цей раз? У дівчат минулорічний успіх повторила 18-річна Тетяна Ковальчук із Донецька (тренер Ігор Радіонов). У фіналі Тетяна взяла гору — як і 1996 року, у вирішальному сеті —над своєю одноклубницею із СДЮШОР «Локомотив» Ольгою Теплинською — 6:0, 3:6, 6:0.

Лише третьої була москвичка Олена Воропаєва, посіяна під першим номером. Гостя з Росії у матчі за третє місце перемогла киянку Ангеліну Здоровицьку з «Антея» (0:6, 6:4, 6:2). Хоча Ліна лідирувала спочатку із значною перевагою — 6:0 і 4:1.

Не здобув лаврів на цей раз переможець попереднього розіграшу «Кубка Донецька» молдаванин Євген Плугарьов, також посіяний під першим номером. Чудово виступив 16-річний львів'янин Орест Терещук (тренер Галина Воскресенська), який не поступився суперникам у жодному сеті. У фіналі його «жертвою» став представник Туреччини Єсат Таник (6:3, 6:1). Якщо до цього успіху додати перемоги Ореста у двох турнірах Європейської тенісної асоціації для 16-річних — на Кубку «Антея» і «Вікотек-кап» — і виграш першості України, то можна говорити про те, що цей дуже здібний спортсмен відзначається похвальною стабільністю.

Третім призером став Юрій Чорний із Дніпродзержинська.

У парному розряді в дівчат перемогу здобув дует Ковальчук—Здоровицька (тренер Світлана Медведєва), а в юнаків — Юрій Чорний (тренер Георгій Шипунов)—Кирило Васильчишин («Антей», тренер Георгій Карцев).

Віктор ЮРЧЕНКО.

Донецьк.

Через чотирнадцять років

В Армянську відбувся фінальний футбольний турнір за програмою Українських юнацьких спортивних ігор. А передували йому зональні змагання, на старт яких вийшло двадцять збірних областей та міста Києва. Вісім найкращих колективів продовжили боротьбу за нагороди.

Мов на одному подиху, весь турнірний шлях пройшли футболісти столиці, який очолювали тренери — Михайло Лабузов, Олег Федорчук та Валерій Кучер. Київську команду було складено на базі шкіл «Зміна», СДЮШОР-15 (її директор — колишній гравець київського «Динамо» В'ячеслав Кочубинський), а ще в ній виступали кілька вихованців динамівської СДЮШОР.

Кияни, продемонструвавши блискучі бомбардирські якості і непробивну оборону, почерзі перемогли команди Тернопільщини — 2:0, Донеччини — 6:1, Рівненщини — 5:0, Вінниччини — 2:0, а у фінальному поєдинку взяли гору над знайомою збірною Тернопільської області — 4:0. У поєдинку за третє місце вінницькі футболісти перемогли кримчан — 1:0.

Чотирнадцять років кияни не виходили до фінальної частини цих змагань. Цікаво, що коли це було востаннє, ту команду-переможницю тренували Михайло Лабузов та Михайло Фоменко, а в її складі виступав Олексій Михайличенко.

Можливо, комусь із нинішніх переможців пощастить пройти такий шлях у футболі, як і олімпійському чемпіонові Сеула, чемпіонові СРСР, Італії та Шотландії.

Переможці турніру-97 отримали медалі, велику кількість подарунків. А троє з них — Дмитро Кондратович, Денис Андронов та Іван Ржевський — увійшли до символічної збірної змагань. Тренер юнацької збірної, де гравці 1980 року народження, Анатолій Бузник взяв на замітку шістьох київських футболістів.

—Дуже приємно, — сказав Михайло Лабузов, — що нашій школі багато допомагає пивзавод «Оболонь» і його генеральний директор Олександр Слободян. От і на цих змаганнях спонсор екіпірував збірну Києва. Ми грали в зелених футболках з емблемою «Оболоні». У нас склалася просто чудова схема: школа «Зміна» — команда майстрів другої ліги «Оболонь», яка відмінно працює.

Повертаючись до виграних нами змагань, хочу особливо відзначити відмінне суддівство. Головним арбітром був Олександр Балакін. А ще скажу кілька схвальних слів на адресу організаторів фінальної частини. Стадіон в Армянську — один з найкращих в Україні. Там чудовий газон, новенькі трибуни на десять тисяч глядачів з пластиковими кріслами. Європа — та й годі!

Іван ОЗЕРЧУК.

Золотий присмак чернігівського пива

***ЧЕРНІГІВСЬКЕ** пиво на першому Всеукраїнському пивному фестивалі «Янтарна хвиля-97», а також на міжнародній виставці-ярмарку «Пиво-97» (м. Сочі), що відбулися нещодавно, відзначено чотирма золотими, срібною та бронзовою медалями. Авторитет його якості засвідчили не лише спеціалісти: продукція пивоварів Чернігова охоче розкуповується, має підвищений попит у Криму, Луганську, Донецьку, Вінниці, Харкові, Одесі, Рівному та інших регіонах. У Дніпропетровську, наприклад, її споживають майже 7 відсотків від виробленого! Про секрети такого радикального наступу на всеукраїнський ринок ми попросили розповісти голову правління ЗАТ «Чернігівський пивкомбінат «Десна» Валентина МЕЛЬНИЧУКА.*

—Валентине Васильовичу, вже торік продукцію чернігівських пивоварів відзначено не однією престижною нагородою, тобто це свідчить, що у вас загалом ідуть непогано справи. І ось з подивом дізнаємось, що у ваше благополучне підприємство, яке щойно відзначило 20-річний ювілей, бельгійська компанія «Інтербру» інвестувала майже 9 мільйонів доларів. Дехто висловлює сумнів: а чи варто це було робити?

—Якщо не думати про жорстку ринкову конкуренцію, про продаж пива за межами Чернігова та області й залишатись таким собі маловідомим провінційним підприємством, то, звичайно, ще якийсь час можна протриматись на старій існуючій матеріально-технічній базі. Модернізація виробництва — це шлях у майбутнє, впевненість у конкурентній боротьбі. Зробити її власними силами ми могли б за 5—6 років. На перший погляд, подібний шлях більше і відповідав інтересам акціонерів. Але уявімо, що завтра ринки збуту продукції займуть наші партнери-конкуренти, давши споживачам якісніші зразки пива. А це значить, що за рік-два ми не лише не зможемо вкласти гроші у модернізацію, а й постанемо перед проблемою виживання. Отож, акціонерне товариство взяло стратегічний курс на інвестора. Ми виграли конкурс на право залучити іноземні інвестиції. Всесвітньо відома компанія «Інтербру» стала провідним акціонером пивкомбінату. Співпраця з нею допомогла нам у найкоротші терміни кардинально оновити обладнання, а відтак забезпечити технічно високий рівень виробництва напоїв.

—Як мені відомо, стійкість непастеризованого пива, його гарантійний строк зберігання у більшості пивзаводів становить 7-8 днів. А які ці показники після модернізації цехів у Чернігові?

—Чернігівське пиво має місячний термін стійкості. Досягаємо цього завдяки його пастеризації, високій якості фільтрації і, зрозуміло, найсуворішій, повторюю, найсуворішій культурі виробництва. На святі пива в Одесі журналісти не випадково відзначили наш напій досить влучною фразою «Пиво, в якому є душа». Так, у нас кожен член колективу знає, що від його чесності, совісті, дбайливості на всіх етапах виробництва напою залежить якість кінцевої продукції. Навіть незначне порушення технології, відхилення від неї через нехлюйство, байдужість виробника зводить нанівець усі зусилля колективу. Але я радий, що подібного вже давно не трапляється. Свідченням тому —наші нагороди.

—Чим відрізняється ваше пиво від аналогічної продукції конкурентів?

—Є така фраза «Губить людей не пиво, губить людей вода». Не секрет, остання бажає бути кращою в Україні. Тому ми добуваємо її з глибини понад 700 метрів, де вона ще зберегла свою первозданну свіжість і чистоту. А це вже один з суттєвих показників смакової якості пива. По-друге, чернігівське пиво готується винятково за вітчизняною технологією.

Так, «Губернатор» має неповторний смак і аромат зброженого напою з сильно вираженою хмелевою гірчинкою. У «Президенті» 17 відсотків щільності! А ось «Чернігівське оригінальне» готується з світлого солоду з додатком рисової січки і першосортного хмелю. Взагалі, «Десна» випускає сім «медальних» найменувань пива. І кожний сорт має свої характерні особливості.

—Що нового запропонує найближчим часом пивкомбінат «Десна» шанувальникам чернігівських напоїв?

—Незабаром запускаємо у виробництво дві суперновинки, які, сподіваюсь, дадуть імпульс поширенню ринків збуту пива. Хочу зазначити, що з нами в цьому плані співпрацює 885 фірм. Та таких партнерів потрібно дедалі більше. Травневими днями святкування 20-річного ювілею пивкомбінату ми почали реалізацію пива в кегах.

—Що це таке?

—Пиво в кегах — це напій того чи іншого сорту, розлитий у 50-літрові місткості з нержавіючої сталі. Ними можна торгувати в барах, кіосках. При чому ємності забезпечують гарантоване місячне зберігання пива охолодженим.

—У кіосках продають імпортне баночне пиво. Не думаєте і собі зайнятись його виробництвом?

—Згадану ідею ми обговорювали. Але вирішили поки що відмовитись від неї. Чому? Вітчизняний споживач все-таки звик, як мовиться, пити очима пиво, смакувати його кольором, піною, а потім вже... напоєм. А в алюмінієвій баночці всі ці принади відсутні, враження насолоди зменшується. Для гурманів ми, до речі, плануємо випустити темне і світле пиво. Кожному — на вибір.

—Недавно в Києві по вулиці Шепелева, 6 «самотній холостяк» Богдан Бенюк відкрив ваш фірмовий пивний клуб «Губернатор». Цей заклад — для елітних шанувальників пива?

—Ні. Ми плануємо відкрити по можливості більше подібних клубів, де поціновувачі в колі друзів могли б посмакувати всіма сортами нашої продукції. Я гадаю, що отой вуличний «бочковий» підхід рано чи пізно все-таки відійде в небуття. Ми на нього вже й дуже не розраховуємо. А чим більше думатимемо про культуру продажу власної продукції, то й, сподіваюсь, зростатиме у нас контингент саме культурного, отого, як кажете ви, елітного споживача.

—Чернігівський пивкомбінат «Десна» славиться і випуском безалкогольних напоїв. Які з них найбільш популярні?

—Це, насамперед, лікувальна мінеральна вода «Поліська», яка нічим не поступається знаменитій «Боржомі». Вона, до речі, отримала у 1996 році срібну медаль у Мінську за цілющі властивості. Столова вода «Ніка» настояна на деревії, коріандрі, м'яті, хмелю, тмині. Її також можна використовувати в лікувальних цілях. Свої плюси мають «Ніка-манго/диня», «Ніка-апельсин», «Ніка-вишня», «Аппер-10», «Вишнева кола».

—Минулого року ви були єдиним підприємством у області, яке збільшило кількість працюючих на 100 чоловік. Отже, виробництво пива зростатиме?

—Якщо у нас і надалі буде така дружна сім'я, як і нині, то я не сумніваюсь у якості майбутніх напоїв, а відтак в їх дедалі зростаючій потребі не лише в Україні, а за її межами.

—Успіхів вам!

—Дякую.

Інтерв'ю провів
Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Оголошення

ДПА у Личаківському районі м. Львова (м. Львів, вул. Стрийська, 35) повідомляє, що в арбітражному суді Львівської області (м. Львів, вул. Личаківська, 81) порушено справи про банкрутство:

1. Справа № 2/125 від 28.03.97 р. щодо ТзОВ «Карло та Компанія», юридична адреса: м. Львів, вул. Тарнавського, 39, кв. 9, р/р 9467292 в АК «Електронбанк», МФО 325213 м. Львова.

2. Справа № 2/242 від 3.04.97 р. щодо МП «Беркут», юридична адреса: м. Львів, вул. Некрасова, 57, р/р 468071 у Львівській філії Києво-Печерського АК Банку, МФО 325246.

3. Справа № 2/241 від 3.04.97 р. щодо ПП «Фелкон», юридична адреса: м. Львів, вул. Шафарика, 14/164, р/р 468865 в комерційному банку «Золотий Лев» м. Львова, МФО 325279.

Письмові заяви з майновими вимогами до боржників приймаються згідно з Законом України «Про банкрутство».

Арбітражний суд м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) за заявою Державної податкової адміністрації у Дарницькому районі м. Києва порушив справу № 5/147-б про визнання ПЮФ «Претор» банкрутом (юридична адреса: м. Київ-91, Харківське шосе, 148, кв. 290), розрахунковий рахунок 468616 в Лівобережному відділенні ПІБ.

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд м. Києва (252030, Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 44-в) за позовом ПВКФ «ЛОГОС АУМ» м. Харкова 8 квітня 1997 р. порушив справу № 4/85 про банкрутство ВАТ «Центральний будинок торгівлі».

Юридична адреса: 252053, м. Київ, Львівська пл., 8, р/р 16467661 в АППБ «Аваль» м. Києва, МФО 300335, код ОКПО 03060681.

Заяви кредиторів і можливих санаторів приймаються в місячний термін з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 17/124 про банкрутство МП «Спецстроймонтаж-НТН» (254136, м. Київ, вул. Маршала Гречка, 9-г; р/р 468369 в Шевченківському ГК ПІБ м. Києва, МФО 322216, код ЗКПО 16303004).

Арбітражний суд приймає заяви кредиторів та санаторів протягом місяця з дня публікації оголошення.

Арбітражний суд Київської області (252033, Київ, вул. Жилянська, 58 б) 4 лютого 1997 року порушив справу № 3/6 про визнання банкрутом Товариства з обмеженою відповідальністю "Торговий дім Олександрія" м. Біла Церква. Юридична адреса: 256400, м. Біла Церква, Сквирське шосе, 230. Р/р 467438 в ОПЕРу облуправління СБ України м. Києва, МФО 321886, код ОКПО 20606443.

Арбитражный суд Полтавской обл. (314000, г. Полтава, ул. Зыгина, 1) возбудил дело № 671/11«Б» о банкротстве АО «Нефтестандартсервис», гор. Кременчуг Полтавской обл., ул. Ленина, 33, р/с 1467500 в Коммерческом банке «Приватбанк» гор. Кременчуга, МФО 23554557.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Хмельницької області (280000, Хмельницький, пл. Незалежності, 1) порушив справи про банкрутство:

№ 208-Б/2 ТзОВ «Багіра» (Хмельницький, вул. Тернопільська, 30, кв. 54; р/р 467537 в Градобанку, МФО 315762);

№ 209-б/2 ПМП «АБВ» (Хмельницький, вул. Кам'янецька, 38, кв. 160; р/р 468550 в АППБ «Аваль», МФО 315966);

№ 207-Б/2 ПФ «Ліон» (Хмельницький, вул. Пілотська, 74, кв. 72; р/р 1644303 в Укрсоцбанку, МФО 315018);

№ 170-Б/3 ПМП «Рута» (Хмельницький, вул. Інститутська, 17,3, кв. 51; р/р 468657 в АППБ «Аваль», МФО 315966).

Арбітражний суд Кіровоградської області (316022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) порушив справу № 749/8 про визнання банкрутом приватного малого підприємства у формі повного товариства «Сапфір» (м. Кіровоград, вул. Гоголя, 80, розрахунковий рахунок 8467756 в Кіровоградській обласній дирекції Укрсоцбанку, МФО 323293).

Майнові вимоги кредиторів та заяви можливих санаторів приймаються Арбітражним судом Кіровоградської області протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражным судом Харьковской области /310002, г. Харьков, ул. Сумская, 64/ возбуждено дело о банкротстве совместного украино-сирийского общества «Август, ЛТД» /г. Харьков, ул. Новгородская, 4, расчетный счет 467653 в Харьковском отделении УСБ г. Харькова, дело № Б-1542/7-73-13902/.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение одного месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Запорожской области (330001, Запорожье, ул. Шаумяна, 4) возбудил дело № 5/3-276 о банкротстве МГП «Русалка» (Запорожская область, Каменка-Днепровская, пр. 9 Мая, 21; р/с 468046 АПБ АК Украина г. Каменки-Днепровской).

Претензии принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

А я роблю так

Хліб завжди буде свіжим

Чимало господарок зберігають хліб в поліетиленових пакетах, але так він швидко псується. Зручніше зберігати його в хлібниці, а якщо її немає, для цього можна використати емальовану каструлю з покришкою. Щоб хліб не пліснявів, покладіть на дно шматочок яблука, сирої картоплі або посипте трошки солі. Час від часу промивайте посуд гарячою водою. Білий хліб найкраще зберігати окремо від чорного, бо смак білого швидко погіршується. Якщо хліб зачерствів, його потрібно на хвилину опустити в воду або в молоко, а потім покласти в гарячу духовку.

Марія СТАХІВ.

Запоріжжя.

Чи врятує село пай?

Тема з конверта

ВІКТОР Степанович Середа — пенсіонер, мешкає в селі під Запоріжжям. Усе життя віддав землі. Листа до корпункту «Голосу України» надіслав після статті нашого власкора в Запорізькій області Володимира Дупака «У землі те ж правило: я — вам, ви — мені».

«Звідусіль тільки й чути про відродження села, яке нерідко зводиться до збільшення урожаїв, м'яса, надоїв. Годі й сподіватись на це без виховної роботи серед селян. Як і запитувати, чому там уже забули про дисципліну, чому така безвідповідальність, часті п'янки, ще частіші крадіжки... Чи знає хтонебудь, як можна порятуватися від цього, без відповідної все тієї ж виховної роботи серед людей?»

Оце майже і весь зміст листа, окрім хіба ще однієї оцінки Віктора Степановича: «Усі чекають, що нас врятує розпаювання землі. Дзуськи! Людину рятувати треба!»

Емоційно? Але ж актуально. Що підтвердили й наші співрозмовники.

— Нині стверджують, що майновий земельний пай не покращив ставлення пайовика до праці, — каже голова Приазовської районної державної адміністрації Микола Калаянов. — І мало хто замислюється над тим, що причиною цього є чистісінької води формалізм.

Що змінилося для пенсіонера, який все життя відпрацював у колгоспі, після того, як визначили його земельний пай в загальноколгоспній власності? Нічого! Як отримував він за підсумками господарського року, в кращому випадку, два центнери зерна й на свято по 2—3 кілограми м'яса або олії — так і отримує. Те саме можна сказати й про працездатного пайовика.

Де у нормальному суспільстві можна користуватися чужою власністю безкоштовно? Зараз багато пенсіонерів учорашніх колгоспів об'єднують свої паї з фермерськими господарствами й отримують за рахунок орендної плати за пай суттєву підтримку. Вважаю, що орендну плату за користування паями треба впровадити скрізь. Якщо врахувати, що, в залежності від розміру паю, орендна плата може коливатися від 1,5 до 3 тонн зерна, то це ще буде серйозним стримуючим чинником від крадіжок. Та чи не найголовніше те, що паювання може і має стати об'єднуючим.

Інший аспект проблеми, — продовжує Микола Миколайович, — можна визначити питанням: чому пай повинен мати огульне цифрове значення в загальній власності КСП? Переконаний, що нині є необхідність повернутися до всім відомої системи внутрішньогосподарського розрахунку. За цієї умови пай працівника має бути у власності того підрозділу, де він трудиться. І результати його роботи мають оплачуватися не лише як плата за працю, а й у вигляді дивідендів. У залежності від результатів роботи госпрозрахункового підрозділу. Як на мене, зміни форми власності, системи виробничих стосунків підсилюють можливості госпрозрахунку, роблять його головним у зміщенні економіки господарств. На жаль, тут ми маємо серйозні перепони. Безідповідальність управлінського персоналу не лише згубно позначається на економіці господарств, але повністю деморалізує, розхолоджує виконавців. Тому наступна обов'язкова умова — система контрактної форми прийому на роботу для керівників господарств, спеціалістів, для всіх учасників виробничого процесу. Погодьтеся, передавши сьогодні трактор, що коштує 60—70 тисяч гривень, або комбайн — до 350 тисяч гривень у руки безвідповідального чоловіка, ми надто ризикуємо технікою. Нам усім потрібен хороший працівник, який би ніс матеріальну відповідальність, тим же паєм, за використання техніки та іншої спільної власності.

Голова асоціації фермерських господарств «Славутич» Запорізького району, голова постійної комісії обласної ради народних депутатів з питань агропромислового комплексу Іван Іванович Бакуменко згадав такий факт:

— У середині березня довелося перевіряти колективну скаргу з КСП «Україна» Оріхівського району. Найбільше вразила відсутність будь-якої виховної й роз'яснювальної роботи. Люди зовсім не розуміють, що, отримавши земельний сертифікат та майновий пай, можуть тепер існувати й користуватись плодами виключно своєї праці. Коли на молочному комплексі, де 300 корів та 100 голів молодняка обслуговує 40 чоловік («Невже так можна нині господарювати й керувати?» —додасть згодом), сказав, що ми в «Славутичі» маємо 10-кілограмові добові надої, доярки мені не повірили. Як важко їм було зрозуміти й те, що розщики на 100 літрів молока в нас беруться з 2700 літрів, тоді як у них — із 900 кілограмів. Так що правий Віктор Степанович, коли пише: як з людьми працюють, такий і результат мають.

... А з людьми працювати — не командувати. Треба переконати, самому показати. Недарма ж у Михайлівському районі жителі села Шевченка вирішили віддати свої паї фермеру Василю Юрченку...

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

Лист з Росії

Замість порозуміння — антиукраїнські настрої

Ми — представники української діаспори, хотіли б звернути увагу на той плачевний стан, в якому нині опинилася в Росії найчисленніша національна меншина —українці.

Нині на території Тюменської області українців і вихідців з України налічується близько 600 тисяч чоловік, але умов для збереження української самобутності тут, на жаль, немає. Вже третій рік лежить під сукном Програма із збереження і розвитку української діаспори в Тюменській області. Росія твердить, що вона — демократична країна, але політика, що її здійснюють на місцях, засвідчує, що потреби національних меншин ігнорують так само, як колись у Російській імперії, в Радянському Союзі. В автономних округах Тюменської області створюють штучні труднощі представникам української діаспори, які стали громадянами України, в реалізації їхнього права на трудову діяльність. Останнім часом у засобах масової інформації, особливо в центральних, нагнітаються антиукраїнські настрої. Події, що відбуваються в Україні, висвітлюють лише з негативного боку, і ця негативна хвиля досягла Сибіру, про що свідчать публікації в місцевій пресі.

Також хочемо звернути увагу на те, що в Російській Федерації органи влади не виконують положення Конвенції про забезпечення прав осіб, котрі належать до національних меншин, і Угоди між урядом України та урядом Російської Федерації про співробітництво в галузі культури, науки й освіти.

Ми хочемо, щоб українській діаспорі було створено такі самі умови для культурно-національного розвитку, які має російська діаспора в Україні.

Г. ЗАВ'ЯЛОВА,
голова Ради національно-культурного товариства.

Тюменська область.

Смачно? Не зловживайте!

Кажуть, дитячий панадол не такий небезпечний, як його рекламують. А я так часто використовую його для зниження температури у хворого сина.

Марина СКАЧКО.

Житомир.

Як повідомили в Міністерстві охорони здоров'я, золотим правилом було і лишається грамотне за рекомендаціями лікарів вживання будь-яких ліків. Панадол — не виняток, бо і цей смачний препарат у разі завищення дози може стати причиною отруєння. І не треба надто довіряти рекламі — вона часом просто некоректна. У даному разі теж, бо, крім панадолу, є чимало інших ефективних препаратів.

На нирки попит є — закону нема

Чи можу я продати свої органи для хворої людини?

Максим О-ІВ,
23-річний сумчанин.

На це запитання відповідає заступник начальника головного управління лікувально-профілактичної допомоги Міністерства охорони здоров'я України Галина Степанюк:

— Проект закону про трансплантацію органів і тканин людини сьогодні погоджено з відповідними міністерствами й передано до Кабінету міністрів. І тільки після того, як Верховна Рада прийме його, можна буде говорити про купівлю-продаж органів. Законом буде передбачено статус донора, його права і пільги, інші моменти. Проблема, яку давно успішно вирішили на Заході, для нас незвична. Але життя диктує своє і, гадаю, депутати незабаром внесуть це питання до порядку денного.

Ти морячка,
я – моряк...

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Відділена від держави. Але не від життя

Прочитав звернення та відкритого листа двох православних церков і зробив висновок, що обидві церкви не визнають одна одну і мають однаковий статус — незаконнонароджені. У жодному довіднику я не знайшов, що існує українська православна церква (невідомо, якого патріархату) або українська православна церква Київського патріархату.

Важко повірити, що в парафіях, до яких належать здебільшого українці, церковна служба справді ведеться церковнослов'янською або українською мовою, як би це мало бути. Навпаки, священик намагається довести, що церковна мова —російська. Ніяково стає, коли він запевняє, що говоритиме церковнослов'янською, а говорить чистісінькою російською. Дійсність і написане дуже відрізняються. Якщо обидві церкви православні, то чому б їм не об'єднатися і не припинити взаємні чвари?

Переконаний, що інтерес громадськості до церкви був і завжди буде, бо церква, хоч і відділена від держави, але від життя її відділити не можна.

Г. КОЛОМІЄЦЬ,
пенсіонер.

Петрове Кіровоградської області.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 246451.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311126.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.